वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
आ.व. २०७७/७८

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण बिभाग

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

ओभरी, बाँके

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
आ.व. २०७७/७८

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण बिभाग

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

ओभरी, बाँके

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज, २०७८

प्रकाशक : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, ओभरी, बाँके ।

इमेल : banpbanke@gmail.com

मुद्रण : क्यापिटल प्रेस प्रा.लि., नेपालगन्ज बाँके, फोन : ०८१-५५१४६६

कभर फोटो : श्याम कुमार शाह, प्रमुख संरक्षण अधिकृत

खिमराज ओली, रेञ्जर

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ को बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

संरक्षक / सल्लाहकार :

श्याम कुमार शाह

लेखन तथा सम्पादन :

खिमराज ओली

रेञ्जर

सम्पादन सहयोगी :

सहायक संरक्षण अधिकृत श्री गोपाल बहादुर घिमिरे

सहायक संरक्षण अधिकृत श्री उत्तम कुमार चौधरी

सहायक संरक्षण अधिकृत श्री महेश न्यौपाने

रेञ्जर श्री प्रणय कुमार झा

रेञ्जर श्री राजन पण्डित

रेञ्जर श्री निलम कार्की

रेञ्जर श्री बिनोद वि.क.

रेञ्जर श्री पुष्पा कुमारी मिश्र

रेञ्जर श्री बिनिता के.सी.

रेञ्जर श्री सुनिता महतरा

रेञ्जर श्री देउरुपा परियार

ना.सु. (न्याय) श्री मोहन सापकोटा

लगायत

सम्पूर्ण कर्मचारीहरु

दुई शब्द

मुलत : बाघको संरक्षणको लागि वि.सं. २०६७ मा बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको स्थापना गरिएको हो। तराई भू - परिधि क्षेत्रमा अवस्थित यो निकुञ्ज पश्चिममा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र दक्षिणमा कम्दी जैविक मार्ग हुदैं भारत सोहेलवा वन्यजन्तु आरक्षसँग जोडिएको छ। तराई भावर र चुरिया क्षेत्रको पारिस्थितिकिय प्रणालीको प्रतिनिधित्व गर्ने यो निकुञ्जको कोर क्षेत्र बाँके जिल्लाको ५५० बर्ग किलोमिटर र मध्यवर्ती क्षेत्र बाँके, दाङ्ग र सल्यान जिल्लाको ३४३ बर्ग किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको छ। पाटेबाघ, हात्ती, चितुवा, जरायो, चौका, रतुवा, बँदेल, चित्तल, काठे भालु, हुँडार, निलगाई, बाँदर, नीर बिरालो, दुम्सी, खररायो, धनेश, अजिङ्गर र विभिन्न प्रजातिका सर्पहरू पाईने यो निकुञ्ज जैविक विविधता संरक्षणको साथै जलाधार संरक्षण, कार्वन संचितिकरण, जलवायू अनुकूलन र न्यूनिकरणको लागि विशेष महत्व रहेको छ।

निकुञ्ज क्षेत्रको वन्यजन्तु वनस्पति लगायतका जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने, बाघ र बाघको आहारा प्रजातिहरूको संरक्षण गर्ने, मध्यवर्ती क्षेत्रको वन एवं नदीजन्य प्राकृतिक श्रोतहरूको व्यवस्थापन एवं नियमन गर्ने र पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उदेश्यहरूलाई लक्षित गरी आयोजना एवं कार्यक्रमहरू संचालन हुँदै आएको छ। निकुञ्ज क्षेत्रको सुरक्षा व्यवस्था विस्तार एवं सुदृढ गर्दै हाल नेपाली सेनाको सुरक्षा पोष्ट १६ स्थानमा र निकुञ्ज प्रशासन पोष्ट २१ स्थानमा तथा हात्तीसार २ स्थानमा रहेको छ। संरक्षणको एक दशकको प्रयासबाट वासस्थानमा सुधार भएको छ, चोरी शिकारमा कमी आएको छ, आहारा प्रजातिको घनत्व बृद्धि भएको छ। फलस्वरूप पाटे बाघको संख्या २१ पुगेको छ।

आ.व. २०७७/०७८ मा संचालित राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना, हात्तीसार आयोजना र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग कार्यक्रमबाट वासस्थान निर्माण तथा व्यवस्थापन, वनपथ निर्माण एवं सुधार, मानव वन्यजन्तु द्धन्द्ध न्यूनिकरण, डढेलो नियन्त्रणका कार्य सम्पन्न गरिएको छ। सम्पादित मुख्य कार्यहरूमा २०० हे. घाँसे मैदान निर्माण, १७५ हेक्टर घाँसे मैदान व्यवस्थापन, १०० कि.मि. वनपथ मर्मत सुधार, ५० कि.मि. सुविधा प्राप्त बाटो सुधार, ३० वटा पानी पोखरी मर्मत, ५ वटा पानी पोखरी निर्माण, मेषजाली सहितको तारबार निर्माण ६ कि.मि., हात्तीसारमा कर्मचारी आवास भवन निर्माण, हात्तीसार प्रवेश गेट निर्माण, सन्देशमूलक साईनबोर्ड निर्माण, वन्यजन्तु उद्धारको लागि खोर निर्माण रहेको छ। यस अवधिमा क्यामेरा ट्र्यापिङ्ग प्रविधिबाट बाघको र लाईन ट्रान्सेक्ट विधिबाट बाघको आहारा प्रजातिको सर्वेक्षण अनुगमन गरिएको छ। बाघको प्रत्यक्ष अवलोकनमा वृद्धि भएको र आहारा प्रजातिहरूको घनत्वमा वृद्धि भएको पाईएको छ। आन्तरिक पर्यटकको संख्या क्रमिकरूपमा वृद्धि हुदै गएको छ। प्रशासनिक कारवाही, न्याय निरूपण, प्राकृतिक श्रोतको नियमन, संकलन, वितरण र पर्यटक प्रवेश शुल्क गरी ६५ लाख ६४ हजार राजश्व संकलन भएको छ।

चोरी शिकार एवं अवैध क्रियाकलापको सूचक वन्यजन्तु अपराधका मुद्दा १४ र वन पैदवार चोरी निकासीका मुद्दा २ वटा दायर भएको छ। मानव वन्यजन्तु द्धन्द न्यूनिकरणका लागि संरचनाहरू निर्माण एवं विस्तार गरिदैं लगिएको छ। यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको पशुचौपाया एवं अन्नबालीको क्षति नोक्सानीको राहत रकम रु. ४५ लाख ७१ हजार वितरण गरिएको छ। सडक दुर्घटना र सिक्टा नहरमा परी मृत्यु र कुकुरको टोकाईबाट गरी जम्मा ७१ वटा चित्तल, बाँदर, बँदेल, चौका लगायतका वन्यजन्तुहरूको मृत्यु र ३१ वटा वन्यजन्तुहरू घाईते भएका छन। चोरीशिकार, मानव वन्यजन्तु द्धन्द्ध, वन डढेलो, वन्यजन्तुको सडक र सिक्टा नहरमा दुर्घटना एवं मृत्यु र मध्यवर्ती क्षेत्रमा अतिक्रमण मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ। पूर्व पश्चिम राजमार्ग र रत्नराजमार्ग गरी करीब १०२ कि.मि. सडक खण्डसँग

जोडिएको निकुञ्ज क्षेत्रका वन्यजन्तुहरूको सडक दुर्घटना परी मृत्यु हुने र सवारी चालक सवारीधनी समेत कानूनी कार्वाही भोग्नु पर्ने अवस्था रहेको छ। बाघको जीवनक्षम संख्या (Viable population) संरक्षण गर्न र संरक्षित एवं संकट्टापन्न प्रजातिहरूको संख्या वृद्धि गर्न घाँसे मैदानको थप विस्तार एवं व्यवस्थापन गर्नु पर्ने र वन्यजन्तुहरूको लागि पानीको व्यवस्थापनमा बिशेष जोड दिनु पर्ने देखिन्छ। प्रतिवेदन अवधिमा वन्यजन्तु संरक्षणका लागि अहोरात्र खट्नुहुने श्री श्रीमेहर गण र वर्तमानमा तैनाथ श्री अर्जुनवान गणका सकल दर्जाकालाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। संरक्षण कार्यलाई समुदाय माझ सम्प्रेषण एवं सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य र प्रभावकारी समन्वय गरीदिनु हुने मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष र पदाधिकारीज्यूहरू, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष एवं पदाधिकारीज्यूहरू प्रति आभार प्रकट गर्दछु। संरक्षणको अभियानमा निरन्तर सहयोग गर्नु हुने संघसंस्थाहरू खासगरी राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष (NTNC), तराई भू - परिधि कार्यक्रम (TAL), जुलोजिकल सोसाईटी अफ लण्डन (ZSL) नेपाललाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। वन्यजन्तु अपराधलाई नियन्त्रण एवं न्यूनिकरण गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने बाँके जिल्ला स्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईमा आबद्ध निकाय एवं नेपाल प्रहरीको केन्द्रिय अनुसन्धान ब्यूरो पिलर चार (CIB-Pillar 4) प्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। स्वच्छ र निष्पक्ष समाचार सप्रेषण गर्नुहुने संचारकर्मीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

सामुहिक भावनाबाट उत्प्रेरित रही सफल र सबल संरक्षण कार्यका लागि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय परिवारका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। अन्तमा सदाझै सबैको सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछु।

.....

श्याम कुमार शाह
प्रमुख संरक्षण अधिकृत

विषयसूची

क्र.सं.	विषयवस्तु	पेज नं.
१.	**बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको संक्षिप्त जानकारी**	१
२.	**निकुञ्ज संरक्षण तथा व्यवस्थापन**	२
३.	**वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजना**	४
	३.१ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना	४
	३.२ हात्तीसार आयोजना	८
	३.३ संरक्षणका मुख्य साझेदार संस्थाहरू	८
४.	**मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन**	१०
	४.१ निजी आवादीको वन पैदावार व्यवस्थापन	११
	४.२ मध्यवर्ती क्षेत्रमा उद्योग स्थापना	१३
५.	**वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत वितरण**	१३
६.	**वन्यजन्तुको मृत्यु, उद्धार तथा असहाय वन्यजन्तुको व्यवस्थापन**	१३
७.	**चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण**	१४
	७.१ मुद्दा सम्बन्धि विवरण	१४
	७.२ बाँके जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको बैठक	१९
	७.३ युवा जागरण अभियान	२०
८.	**बाघको आहारा प्रजातिको अनुगमन**	२१
९.	**पर्यापर्यटन**	२२
१०.	**राजश्व र वेरुजु सम्बन्धि विवरण**	२३
११.	**संरक्षण चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम**	२३
१२.	**कर्मचारी व्यवस्थापन**	२६
१३.	**विविध**	२६
अनुसूचीहरू		२८-६६
फोटोहरु		६७-६८

१. बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको संक्षिप्त जानकारी

जैविक विविधताको संरक्षण र विश्वमै दुर्लभ मानिएको पाटे बाघको संरक्षण गर्ने प्रतिबद्धता अनुरूप वि.सं. २०६७ साल बैशाख ३० गते विश्वको सर्बोच्च शिखर सगरमाथाको फेदी कालापत्थरमा बसेको मन्त्रिपरिषदको बैठकबाट घोषणा भई २०६७ साल आषाढ २८ गते (तदनुसार सन् २०१० जुलाई १२) राजपत्रमा सूचना प्रकाशित भई विधिवत रूपमा बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको स्थापना भएको हो। सन् १९९८ मा पृथ्वीलाई उपहार (Gift to The Earth) भनी यस क्षेत्रलाई तत्कालीन सरकारले घोषणा गरेको थियो। प्रदेश नं. ५ को बाँके जिल्लामा अवस्थित यो निकुञ्ज अक्षांस ८१°३९ २९'' देखि ८२° १२' १९'' पूर्व र देशान्तर २७°५८' १३'' देखि २८°२१' २६'' उत्तरको भौगोलिक अवस्थितिमा फैलिएको छ। बाँके जिल्लाको उत्तर पूर्व क्षेत्रमा ५५० वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल ओगटेको यस निकुञ्जले दक्षिणमा कम्दि जैविक मार्ग हुदै भारतको सोलेहवा वाइल्डलाइफ सेन्चुरीसँग र पश्चिममा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, खाता जैविकमार्ग तथा राष्ट्रिय र सामुदायिक वन हुँदै भारतको कतर्नियाघाट वाइल्डलाइफ सेन्चुरीसँग जोडिएको छ। यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र समुन्द्र सतहको उचाई न्युनतम १५३ मिटर (बाँकेको ढकेरी नजिक) देखि १२४७ मिटर (दाङ्गको चुरे क्षेत्रको फुर्केसल्ली नजिक रहेको कुईने धुरी) सम्म फैलिएको छ। निकुञ्ज क्षेत्रको करिव ५३ प्रतिशत भू - भाग चुरे क्षेत्रले ओगटेको छ।

निकुञ्ज स्थापनासंगै बाँके, दाङ्ग र सल्यान जिल्लाको केही भागलाई समेटी निकुञ्ज वरिपरीको ३४३ वर्ग कि.मि क्षेत्रलाई मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा गरी उक्त क्षेत्रमा स्थानीय उपभोक्ताहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा एकिकृत संरक्षण तथा विकासको अवधारणा अनुरूप विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ।

राप्ती र बबई नदी बिचको चुरे पहाड, नदी तटीय स-सना उपत्यकाहरू र भावर तथा तराईको समथर भू-बनोटमा फैलिएको यस निकुञ्जमा ८ प्रकारका पारिस्थितिकीय प्रणाली, ६ प्रकारका वनको किसिम र २६३ प्रजातीका वनस्पति रहेका छन्। यस निकुञ्जमा पाईने जैविक विविधता निम्नानुसार रहेको छ।

जीव	जम्मा	दुर्लभ	सामान्य	संरक्षित (राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा व.सं ऐन २०२९, अनुसार)
स्तनधारी	३४	११	२३	७
चरा	३००	५०	२५०	१
सरिसृप	२४	२	२२	२
उभयचर	९	०	९	०
माछा	>५५	५	>५०	०
जम्मा	>४२२	६८	>३५४	१०
स्रोत : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन योजना २०७५ / ७६ - २०७९/ ८०				

यस निकुञ्जमा विभिन्न प्रकारका वन जंगल तथा घाँसे मैदानहरु रहेका छन् । सालको जंगल र मिश्रित चौडापाते वन यहाँको मुख्य वनका प्रकारहरु हुन् । यस निकुञ्जमा रहेका वन जंगल, घाँसे मैदान तथा प्रजातिहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

क्र.सं.	वनको प्रकार	मुख्य प्रजाति
क	तराई क्षेत्रमा पाईने जङ्गल (१५३ मि. देखि २५० मि.) सम्म	
१.	साल जंगल	साल मुख्य प्रजाती ।
२.	नदी तटीय जंगल	खयर, सिसौ मुख्य प्रजाती ।
३.	घाँसे मैदान	सिरु, दुबो, बन्सो, काँस, खडाई, र नर्कट आदी ।
ख.	भावर क्षेत्रमा पाईने जङ्गल (२५० मि. देखि ६०० मि. सम्म)	
१.	मिश्रित चौडापाते जङ्गल	अस्ना, कर्मा, कदम, भलायो, कुसुम, हर्रो, बर्रो, भोर्ला आदी ।
२.	पहाडी साल जंगल	साल, बोटधगेरो आदी ।
३.	नदी तटीय जंगल	खयर, सिसौ, सिमल, धौटी आदी ।
४.	घाँसे मैदान	सिरु, दुबो, बन्सो आदी ।
ग.	चुरे क्षेत्रमा पाईने जंगल (६०० मि. देखि १२४७ मि. सम्म)	
१.	चुरीया चौडापाते मिश्रित जंगल	खोटे सल्लो, अस्ना, साल, बोटधगेरो, भोर्ला आदी ।

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको चार किल्लाको विवरण अनुसूची १ मा समावेश गरिएको छ ।

२. निकुञ्ज संरक्षण तथा व्यवस्थापन

नेपालको संरक्षणमा एक महत्वपूर्ण कोसेढुङ्गा मानिएको बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जमा रहेको अद्वितिय र अनुपम जैविक विविधता संरक्षणमा यहाँ कार्यरत कर्मचारी, सुरक्षार्थ तैनाथ नेपाली सेना, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति / मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति / मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह/मध्यवर्ती सामुदायिक वन / समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण अभियानको निरन्तर प्रयास तथा स्थानीय सरकार, स्थानीय प्रशासन, विभिन्न सुरक्षा निकाय, नागरिक समाज, संचारकर्मी, राष्ट्रिय तथा अर्न्तराष्ट्रिय संरक्षण साझेदार संघ संस्था, स्थानीय सरोकारवाला निकाय र व्यक्तिहरूको संयुक्त प्रयासबाट यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको जैविक विविधताको संरक्षणमा प्रभावकारीता आएको छ । यस निकुञ्जको स्थापनाका लागि भएका पहलहरू निम्न बमोजिम रहेको छ ।

मिति	विकासक्रम (बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज स्थापनाको ईतिहास)
वि.सं. २०४६	तत्कालिन स्व. महाराजधिराज श्री ५ बीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको पूर्वी क्षेत्र विस्तारका लागि निर्देशन
वि.सं. २०४७	पूर्व-पश्चिम राजमार्ग देखि उत्तरको वैरिया, कोहलपुर, बालापुरलाई नेपालगञ्ज वन विकास कार्यक्रममा समावेश गर्ने र ओभरीको वस्ती हटाउने निर्णय
वि.सं. २०४७	पूर्व महानिर्देशक डा. तीर्थमान मास्केको नेतृत्वमा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको पूर्वी क्षेत्र विस्तार खाका तयार गरी राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागमा प्रस्तुत
वि.सं. २०५२	पूर्व संरक्षणकर्मी स्व. कृष्णमान श्रेष्ठको अध्यक्षतामा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको पूर्वी क्षेत्र विस्तार सम्बन्धि प्रतिवेदन प्रस्तुत, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागद्वारा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको क्षेत्र विस्तारका लागि नेपाल सरकारलाई प्रस्ताव प्रस्तुत
वि.सं. २०५५	प्राविधिक टोलीले जैविक विविधता, सामाजिक अवस्था, नीति नियम र कार्ययोजना प्रस्तुत
वि.सं. २०५७	तत्कालिन सम्माननिय प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइरालाबाट पृथ्वीलाई उपहार भनि घोषणा भएको
वि.सं. २०६६	काठमाडौंमा आयोजित पहिलो विश्व बाघ सम्मेलनमा तत्कालिन सम्माननिय प्रधानमन्त्री माधव कुमार नेपाल र तत्कालीन माननीय वन मन्त्री दीपक बोहराद्वारा विशेष गरि पाटे बाघ र यसको आहारा प्रजाति एवं बासस्थान संरक्षणका लागि विस्तारित क्षेत्रलाई संरक्षित क्षेत्र प्रणालीमा समावेश गर्ने प्रतिवद्धता
वि.सं. २०६७	नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदको बैठकद्वारा बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषणा
वि.सं. २०६७ असार २८	नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्रको स्थापना

निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको समग्र जैविक विविधताको संरक्षणका लागि नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट स्वीकृत संगठन संरचना र आवश्यकताको आधारमा विभिन्न स्थानहरूमा सेक्टर कार्यालय, रेञ्जपोष्ट, पोष्ट, हात्तीसार तथा सुरक्षा पोष्टको स्थापना गरी संचालनमा ल्याईएको छ। गत आर्थिक वर्षमा २० वटा पोष्टबाट संचालन हुदै आएको कामलाई यस आर्थिक वर्षमा १ वटा पोष्ट थप गरी जम्मा २१ वटा पोष्टबाट संरक्षण तथा व्यवस्थापनको कार्य संचालन भएको छ। पोष्टहरूको विवरण अनुसूची २ मा समावेश गरिएको छ। यस निकुञ्जको सुरक्षा व्यवस्थाको लागि वि.सं. २०६७ सालदेखी नेपाली सेना तैनाथ रहेको छ। शुरुमा बर्दियाको गुलरियामा तैनाथ नेपाली सेनाको गोरखदल गणको एक टोलीले सुरक्षा प्रदान गरेको थियो। वि.सं. २०६७ साल देखि नेपाली सेनाको सोही गोरखदल गण नै यस निकुञ्जमा स्थानान्तरण भई सुरक्षा प्रदान गर्दै आएको भने २०७४ साल श्रावण ७ गतेदेखि मिति २०७७ साल माघ ३० गतेसम्म श्री श्रीमेहर गणले सुरक्षा प्रदान गरेको थियो। मिति २०७७ साल फागुन १ गते देखि श्री अर्जुनवाण गणले यस निकुञ्जको सुरक्षार्थ तैनाथ भई सुरक्षा प्रदान गरिरहेको छ।

३. वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजना

३.१ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

यस आर्थिक वर्षमा यस आयोजनाबाट पूर्वाधार निर्माणतर्फ वन्यजन्तु उद्दार केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापन (१ वटा), वन्यजन्तु अवलोकनको लागि चौका फाँटामा पिपिङ्ग टावर निर्माण (१ वटा), वन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी निर्माण (५ वटा), वन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी मर्मत (३० वटा), वनपथ ग्राभेलिङ्ग (८ कि.मि.), वनपथ निर्माण (कच्ची सडक ७.५ कि.मी.), डढेलो नियन्त्रणका लागि अग्नीरेखा निर्माण (५ कि.मि.), गोरेटो बाटो मर्मत (२० कि.मि.), काठेपुल निर्माण (२ वटा), खैरी ६ नं वनपथ क्षेत्रमा घाँसे मैदान निर्माण (२०० हे.), मानव वन्यजन्तु द्धन्द व्यवस्थापनको लागि ६ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति (पुरन्धारा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, फुर्केसल्ली मलई मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, कोहलपुर मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, देउराली हरियाली मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, राप्ती मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र राजकोट मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति) मा मेसजाली सहितको तारबार निर्माण कार्य ६ कि.मि., बुच्चापुर हात्तीसार, ढकेरी रेञ्जपोष्ट, सिक्टा रेञ्जपोष्ट, गोठेरी र सालघारी जंगलमा तारबार / काँडे तारबार निर्माण ३ कि.मि., हात्ती / चितुवा प्रभावित क्षेत्रमा सोलार आउटडोर ल्याम्प निर्माण (१० वटा) लगायतका कार्य सम्पन्न भएका छन । यसका साथै गस्ती गर्न तथा पर्यटकहरूलाई जंगल सफारी गर्न सहज होस भन्ने उद्देश्यले बालापुर मुख्य वनपथ देखि खैरीकोट जाने वनपथमा ४.६ किलोमिटर, बालापुर मुख्य वनपथमा ४०० मिटर र महादेवा मुख्य वनपथ देखि चुरे क्षेत्रमा जाने वनपथमा ३ किलोमिटर गरी कुल जम्मा ८ कि.मि. वनपथ ग्प्रभेल, निकुञ्जको पूर्वी क्षेत्र अर्न्तगत बाँसखोली देखि चुरेक्षेत्रमा २.५ किलोमिटर, सौरी देखी चुरेक्षेत्रमा ३ कि.मि. र खड्कबार हुदै चुरे क्षेत्र जाने २ कि.मि. गरी कुल जम्मा ७.५ कि.मि.वनपथ निर्माण गरिएको छ। त्यसै गरी मुख्य वनपथ, १ नं. वनपथ देखि ८ नं. वनपथसम्म १०० कि.मि. वनपथ मर्मत सुधार गर्ने कार्य भएको छ। वन्यजन्तुको बासस्थान व्यवस्थापन अर्न्तगत ठुरिया घाँसे मैदान, गन्धेली घाँसे मैदान, बुच्चापुर घाँसेमैदान, बालापुर घाँसे मैदान, चौकाफाँटा घाँसे मैदान, र पानी मुहान घाँसे मैदान गरी जम्मा १७५ हेक्टर घाँसे मैदान व्यवस्थापन गरिएको छ। यसैगरी यस आयोजनाबाट महादेवा खोला र जलसेनी खोलामा गरी २ वटा काठेपुल निर्माण गरिएको छ। निकुञ्जको मुख्य वनपथ बालापुर देखि खैरीकोट सम्मको क्षेत्रमा डढेलो नियन्त्रणका लागि ५ कि. मि. अग्नीरेखा निर्माण गरिएको छ। यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा सुख्खा समयमा लाग्ने वन डढेलो नियन्त्रणका लागि सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि, प्रचार प्रसार र निकुञ्जका कर्मचारीहरू परिचालन गरी सेना, प्रहरी र नागरिक समाजको सकृयतामा निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको विभिन्न स्थानमा आगलागि हुनु पूर्व पूर्वाधारको सुरक्षाको लागि निकुञ्ज भित्र रहेको पोष्ट, मचान, काठेपुल आदी वरिपरी सरसफाई गरी नियमित आगो लगाईएको, वनपथहरू सफा गरिएको, निकुञ्जको सुविधा प्राप्त बाटो मार्गको झाडी सफाई कार्य (५० कि.मि.) सम्पन्न भएको साथै मध्यवर्ती सामुदायिक वन भित्रका वनपथहरू सरसफाईको लागि समूह परिचालन गरिएको थियो। विभिन्न कारणबाट लागेको वन डढेलो नियन्त्रण गर्नेतर्फ सरोकारवाला सवै निकायलाई परिचालन गरी नियन्त्रणमा लिने प्रयास गर्नुका साथै केही स्थानमा नियन्त्रण गरिएको थियो।

यसका साथै निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा भएका काठे पुल, मचान, पोष्ट भवनहरू, खानेपानीको पाईप लाईन जस्ता संरचनाहरूलाई जोगाउन अग्नी रेखाहरू मर्मत गर्ने, ज्वलनशिल घाँस, पात पतिंगर हटाउने कार्य गरिएको थियो। यस

निकुञ्जमा पाईने दुर्लभ वन्यजन्तु पाटेबाघ लगायत वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको चोरि निकासी नियन्त्रणको लागि स्वीप अपरेशन (६ पटक), चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन (१० पटक), सुचना खरिद जस्ता कार्यहरू संचालन गरिएको थियो । निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ताहरूलाई जनचेतना बृद्धि गर्ने उद्देशयले डढेलो सचेतना तालिम -उपभोक्ता स्तर २ पटक), वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ब्यूरो बैठक (३ पटक), सरोकारवाल निकायहरूसँगको समन्वय बैठक (१ पटक), संरक्षण सम्बन्धि प्रचार प्रसार सामाग्री उत्पादन तथा वितरण (१ पटक), संरक्षण सम्बन्धि संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार (१० महिना), निर्माण भएका भौतिक संरचनाहरूको जि.पि.एस. सहितको अभिलेख व्यवस्थापन (१ पटक), बरामद वन पैदावार व्यवस्थापन (३ पटक), आखेटोपहार व्यवस्थापन (१ पटक), संरक्षित क्षेत्रका सरोकारवालहरूसँग अर्न्तक्रिया कार्यक्रम (१ पटक), वन डढेलो व्यवस्थापन सम्बन्धि प्रचार प्रसार (१ पटक), डढेलो नियन्त्रणका उपकरण खरिद (१ पटक), पर्यटकिय क्षेत्रको फोहरमैला व्यवस्थापन (२ पटक), बाघको आहारा प्रजातिको अनुगमन समपन्न भएको छ । यस आयोजनाको बार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति अनुसूची ३ (क) मा समावेश गरिएको छ । यस आयोजनाबाट आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ मा सम्पन्न भएका मुख्य कार्यक्रमहरू निम्न रहेका छन ।

(१) **घाँसे मैदान निर्माण कार्य**

वन्यजन्तुको बासस्थान व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले यस निकुञ्जको खैरी क्षेत्र ६ नं. वनपथमा २०० हेक्टर क्षेत्रमा रुखहरू उखेल्ने, झाडी बुट्यानहरू हटाउने, मिचाहा प्रजातिका घाँस तथा झारहरूलाई उखेल्ने, काट्ने तथा झारपातहरू संकलन गरी नियन्त्रित रूपमा आगो लगाई सुख्खा याममा समेत नयाँ पालुवा, घाँस वन्यजन्तुको लागि व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले घाँसे मैदान निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

(२) **मेषजाली सहित तारबार निर्माण कार्य**

मानव वन्यजन्तु द्धन्द व्यवस्थापनका लागि कोहलपुर मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको निवुवा क्षेत्र, देउराली हरियाली मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको सुतैया खण्ड, राप्ती मध्यवर्ती क्षेत्रको बैरिया, गावर, सिक्टा र सौरी, राजकोट मध्यवर्ती क्षेत्रको बाघखोर, ओजखोला, र रानीगजुरी, फुर्केसल्ली मलई मध्यवर्ती क्षेत्रको माझगाँउ र पुरन्धारा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको क्यूरेनी गरी कुल जम्मा ६ किलोमिटर क्षेत्रमा मेसजाली सहितको तारबार निर्माण गरिएको

छ। उक्त कार्य मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको बैठकमा ब्यापक छलफल गरी वन्यजन्तु (बँदेल, चित्तल र चितुवा) बाट बढी प्रभावित भएका उपभोक्ता समितिहरूमा मेसजाली सहितको तारबार निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

(३) **तारबार र काँडे तारबार निर्माण कार्य**

यस निकुञ्ज कार्यालय अर्न्तगत रहेका ढकेरी रेञ्जपोष्ट, सिक्टा रेञ्जपोष्ट, बुच्चापुर हात्तीसारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई जंगली जनावरबाट सुरक्षित राख्न, घरपालुवा जनावरहरूको चरिचरण नियन्त्रण गर्नको लागि साथै निकुञ्जको पूर्वी क्षेत्रको गोठेरी र सालको जंगल क्षेत्रमा छाडा चौपायहरूको (गाई, गोरु) जंगल क्षेत्रमा हुने प्रवेशलाई रोक्नको लागि ३ किलोमिटर क्षेत्रमा तारबार र काँडे तारबार निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

(४) **वनपथ निर्माण कार्य**

यस निकुञ्जको सुरक्षार्थ नियमित गस्ती गर्न, अग्नी नियन्त्रण गर्न साथै पर्यटकहरूलाई जंगल सफारी गर्न सहज हुने उद्देश्यले निकुञ्जको पूर्वी क्षेत्र अर्न्तगत बाँसखोली देखि चुरे क्षेत्र, सौरी देखि उत्तर चुरे र खड्कबार देखि चुरे क्षेत्र

जाने गरी कुल ७.५ किलोमिटर वनपथ निर्माण कार्य र बालापुर मुख्य वनपथ देखि खैरीकोट जाने क्षेत्र, महादेवा मुख्य वनपथ देखि उत्तर चुरे क्षेत्र जाने वनपथ क्षेत्रमा ८ किलोमिटर वनपथ ग्राभेलिङ्ग कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

(५) **डढेलो नियन्त्रणका लागि अग्नीरेखा निर्माण कार्य**

यस निकुञ्जको मुख्य वनपथ बालापुर देखि उत्तर चुरे खैरीकोट क्षेत्रलाई वनपथले जोड्न निकुञ्जको नियमित गस्ती गर्न, अग्नी नियन्त्रण गर्न साथै पर्यटकहरूलाई जंगल सफारी गर्न सहज हुने उद्देश्यले ५ किलोमिटर अग्नीरेखा निर्माण गरिएको छ।

(६) हात्ती र चितुवा प्रभावित क्षेत्रमा सोलार आउटडोर ल्याम्प जडान कार्य

यस निकुञ्जको हात्ती र चितुवाबाट मानवीय क्षति हुनसक्ने सम्भावित क्षेत्र अर्न्तगत खड्कबार हात्तीसारमा ४ वटा, बुच्चापुर हात्तीसारमा ४ वटा र मुख्य कार्यालय ओभरीमा २ वटा गरी कुल जम्मा १० वटा स्थानमा मानव र वन्यजन्तु बीचको द्धन्द न्यूनिकरण गर्न सोलार सहितको आउटडोर ल्याम्प निर्माण गरिएको छ।

(७) वन्यजन्तु अवलोकनको लागि पिपिङ्ग टावर निर्माण कार्य

पर्यापर्यटन प्रवर्धन (नाईट स्टे, क्याम्पिङ्ग) तथा निकुञ्ज संरक्षण (एल.आर. पि.र एम.आर.पि., एम्बुस थाप्ने, रात्री गस्ती) को लागि प्रयोगमा ल्याउने उदेश्यले चौकाफाँटा घाँसे मैदानमा ३ तले पक्की पिपिङ्ग टावर निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

(८) काठेपुल निर्माण कार्य

यस निकुञ्जको मुख्य वनपथ भएर नियमित गस्तीको रूपमा प्रयोग हुने खोलाहरू अर्न्तगत महादेवा र जलसेनी खोलामा २ वटा काठेपुल निर्माण गरिएको छ। यस काठेपुल निर्माणले सवै मौसममा नियमित गस्ती, पर्यापर्यटनहरूको लागि जंगल सफारीका कार्यमा सहयोग पुगेको छ।

(९) घाँसे मैदान व्यवस्थापन

वन्यजन्तुको बासस्थान व्यवस्थापन गर्ने उदेश्यले निकुञ्जको विभिन्न स्थानहरूमा (ओभरी, ठुरिया, गन्धेली, पानी मुहान, बालापुर, बुच्चापुर, चौकाफाँटा) गरी कुल जम्मा १७५ हेक्टर क्षेत्रफलमा स - साना झाडी बुट्यानहरूलाई उखेल्ने, रुखहरू हटाउने, मिचाहा प्रजातिका घाँस तथा झारहरूलाई उखेल्ने, काट्ने तथा झारपातहरू संकलन गरी नियन्त्रित रूपमा आगो लगाई सुख्खायाममा समेत नयाँ पालुवा घाँस वन्यजन्तुको लागि व्यवस्था गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ। उक्तका घाँसे मैदान व्यवस्थापन बाट चित्तल, जरायो, बँदेल, चौका लगायत बाघको आहारा प्रजातिमा बृर्द्धि भई दुर्लभ वन्यजन्तु पाटेबाघको संरक्षणमा टेवा पुग्नेछ।

३.२ हात्तीसार आयोजना

यस आर्थिक वर्षमा यस आयोजनाबाट पूर्वाधार निर्माणतर्फ हात्तीसार भवन निर्माण कार्य १ वटा, हात्तीको सेडघर निर्माण कार्य १ वटा तथा हात्तीसार व्यवस्थापन अर्न्तगत स्वागत गेट निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

१. हात्तीसार भवन निर्माण कार्य :

यस निकुञ्जको खड्कबार स्थित हात्तीसारमा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि आवास व्यवस्थापनको लागि भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

(२) हात्तीको सेडघर निर्माण कार्य

यस निकुञ्जमा १० वटा हात्तीको दरबन्दी रहेकोमा बुच्चापुर हात्तीसारमा २ वटा र खड्कबार हात्तीसारमा ४ वटा हात्तीहरू रहेका छन। ति हात्तीहरूको लागि सेडघर व्यवस्थापन गर्ने उदेश्यले खड्कबार हात्तीसारमा १ वटा हात्तीको सेडघर निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

(३) स्वागत गेट निर्माण कार्य

यस निकुञ्जको प्रमुख पर्यटकिय क्षेत्रको रूपमा रहेको खड्कबार हात्तीसारमा पर्यटकहरूको प्रवेशद्धवारको रूपमा हात्तीसार व्यवस्थापन कार्यक्रमबाट स्वागत गेट निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

३.३ संरक्षणका मुख्य साझेदार संस्थाहरू

यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण एंव विकासका लागि राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष, डव्लु डल्वु एफ. नेपाल र जेड एस. एल. नेपाल (ZSL Nepal) मुख्य साझेदारका रूपमा रहेका छन। नेपाल सरकारले डव्लु डव्लु एफ. नेपालको आर्थिक सहयोगमा तराई भू - परिधि कार्यक्रम, राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषले बर्दिया संरक्षण कार्यक्रम र जेड एस. एल. नेपालले आफै र मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति मार्फत विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेका छन्।

(क) तराई भू – परिधि कार्यक्रम

तराई भू - परिधि भन्नाले नेपालको पूर्वमा बागमती नदिदेखि पश्चिममा भारतको यमुना नदिसम्मको वृहत भूमिलाई जनाउँछ। यो करिव ५१,०११ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। यस क्षेत्रभित्र नेपालको पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज देखि भारतको राजाजी राष्ट्रिय निकुञ्ज सम्म गरी १३ वटा संरक्षित क्षेत्रहरू (नेपालमा ६ वटा र

भारतमा ७ वटा) समेटिएका छन् । नेपालका संरक्षित क्षेत्रहरू मध्ये पर्सा, चितवन, बाँके, बर्दिया शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज र कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र पर्दछन । विश्वमै अद्धितीय रूपमा रहेको भू -परिधि क्षेत्रको जैविक विविधताको संरक्षण गरी पारिस्थितिकीय अक्षुणता कायम राख्ने र यहाँका बासिन्दाको दिगो जीविकोपार्जनको व्यवस्था सुनिश्चित गर्ने तराई भू - परिधि कार्यक्रमको परिकल्पना रहेको छ भने तराई तथा चुरे क्षेत्रको जैविक विविधता, वन र भू तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरी यहाँको पारिस्थितिकीय, आर्थिक तथा साँस्कृतिक अखण्डता कायम राख्ने यसको लक्ष्य रहेको छ । यसले मुख्यतया प्रजाति तथा पारिस्थितिकीय प्रणालीको संरक्षण, वन्यजन्तुको चोरि शिकार तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण, दिगो वन व्यवस्थापन, संस्थागत क्षमता तथा समन्वय, दिगो जीविकोपार्जन, नविनतम प्रविधिको प्रयोग, मानव वन्यजन्तु द्धन्द न्यूनिकरण, बैकल्पिक उर्जा, संरक्षण सचेतना तथा क्षमता विकास जस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दछ ।

यस आ.व. मा निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रमा डब्लु डब्लु एफ. नेपालको आर्थिक सहयोगमा सञ्चालित तराई भू - परिधि कार्यक्रमले सञ्चालन गरेका कार्यहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	सम्झौता बजेट (TAL PABZ)	कैफियत
१	Equipment and accessories support	४८०,०००.००	
२	Equipment and accessories support	१४०,०००.००	
३	Wetland protection and restoration (using solar pump)	४९८,१०३.००	
४	Strengthen mobility and partolling	८५,०००.००	
५	Intelligence collection and informant mobilization	३०,०००.००	
६	Guard post maintenance	२९९,९६८.००	
७	Regular maintenance of fireline	२९९,९९४.००	
८	Repair and maintenance supply of water in newly created water holes	२९९,९८७.००	
९	Grassland management	२३९,९८३.००	
१०	Management cost	३५,०००.००	
११	Create, restore and manage critical water holes and wetlands	४३९,९९२.००	
१२	Improve water quality through support of water purification technologies	१२,०००.००	
१३	Provide equipment and logistic support to enforcement authorities	२५,०००।००	

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	सम्झौता बजेट (TAL PABZ)	कैफियत
१४	Management cost	१३,१६०.००	
१५	Habitat Management (Grassland)	३५९,९४५.००	
१६	Strengthen WCCB district cell	२२६,५००.००	
१७	Eco-signage installation	१७४,०००.००	
१८	Strengthen wildlife rescue and management	१४९,०६०.००	
१९	Community mobilization in wildlife protection	९०,०००.००	
२०	Institutional support to grantee partners	६०,०००.००	
२१	Management cost	३२०००.०	
२२	Capacity building of front line protection staffs (field gear support)	१०९,२५०.००	
२३	Capacity building of front line protection staffs (Training)	१५००००.०	
२४	Vehicle maintenance support	६९८,६७४.००	
२५	Grassland management (removal of invasive species)	१७२,८३४.००	
२६	Management cost	२,०००.००	
२७	Institutional support to PAs (coping with COVID19)	७७,३५०.००	
	Total	५१९९८००	

४. मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन

प्राकृति स्रोत तथा जैविक विविधता संरक्षणमा स्थानीय समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गर्दै प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त लाभको वितरणमा स्थानीय समुदायलाई साझेदार बनाउने उद्देश्यका साथ वि.सं. २०५० को दशकमा मध्यवर्ती क्षेत्रको अवधारणा आएको हो। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संशोधन २०४९ ले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष वरिपरीको क्षेत्रलाई मध्यवर्ती क्षेत्रको रूपमा घोषणा गरी निकुञ्ज / आरक्षले अघिल्लो आर्थिक वर्षमा आम्दानी गरेको राजश्वको ३० देखि ५०% सम्म रकम उक्त निकुञ्ज / आरक्षको मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापनका लागि खर्च गर्ने प्रावधान रहेको छ। सो रकम मध्ये सामुदायिक विकासमा ३०%, संरक्षणमा ३०%, आयआर्जन तथा सिप विकासमा २०%, संरक्षण शिक्षामा १०% र प्रशासनिक खर्चमा १०% रहने गरी बजेट विनियोजन गरिन्छ। यस निकुञ्जको स्थापनासँगै निकुञ्ज वरिपरीको बाँके, दाङ र सलयान जिल्लाको केही भागलाई समेटेर ३४३ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रलाई राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा गरिएको छ।

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रको व्यवस्थापनको लागि बाँके जिल्लातर्फ ५३ वटा उपभोक्ता समूह र ६ वटा उपभोक्ता समिति, सल्यान जिल्लातर्फ ९ वटा उपभोक्ता समूह र १ वटा उपभोक्ता समिति र दाङ जिल्लातर्फ १४ वटा उपभोक्ता समूह र २ वटा उपभोक्ता समिति गरी जम्मा ७६ वटा उपभोक्ता समूह र ९ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरू रहेका छन् । ९ वटा उपभोक्ता समितिबाट एक मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । यसैगरी मध्यवर्ती क्षेत्रको वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनको लागि हालसम्म ६९ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वन दर्ता भई हस्तान्तरण भएका छन् भने ९ वटा उपभोक्ता समिति अर्न्तगत ९ वटा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण उप - समितिको रूपमा गठन गरिएको छ । मध्यवर्ती क्षेत्रमा हालसम्म १४ वटा निजीवन दर्ता भएका छन् । मध्यवर्ती क्षेत्रमा निर्माण भएका संरचनाको विस्तृत विवरण अनुसूची ४ मा समावेश गरिएको छ ।

यस आर्थिक वर्षमा मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना अर्न्तगत रु. २३,००,०००।- (अक्षेरूपी तेईस लाख मात्र) रकम विनियोजन भएको थियो । उक्त रकम मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार ९ वटा उपभोक्ता समितिमा बाँडफाँड गरी रु. २२,७१,३६५।०० (अक्षेरूपी बाईस लाख एकहत्तर हजार तीन सय पैसठ्ठी मात्र) खर्च भएको छ । यस आयोजनाको बार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति अनुसूची ३ मा समावेश गरिएको छ ।

मध्यवर्ती क्षेत्रमा गठन भएका समूह, समिति, समुदायिक वन, CBAPU र सहकारी संस्थाको विवरण

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति – ९

हात्तीदमार घुईयाबारी म.क्षे.उ.स. कालिमाटी ७, सल्यान	**देउराली** हरियाली म.क्षे.उ.स. बैजनाथ १ बाँके	**कोहलपुर** म.क्षे.उ.स. कोहलपुर १२, बाँके	**ढकेरी** म.क्षे.उ.स. राप्ती सोनारी ८, बाँके	**मध्यविन्दु** म.क्षे.उ.स. राप्ती सोनारी ९, बाँके	**राप्ती** म.क्षे.उ.स. राप्ती सोनारी १, बाँके	**राजकोट** म.क्षे.उ.स. राप्ती सोनारी १, बाँके	**फुर्कसल्ली** मलई म.क्षे.उ.स. बबई ७, दाङ्ग	**पुरन्धारा** म.क्षे.उ.स. बबई १, दाङ्ग
मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ९	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ११	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह १७	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ६	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ६	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ६	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ७	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ८	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह ६
म.सा.व.उ. समूह ६	म.सा.व.उ. समूह ८	म.सा.व.उ. समूह २०	म.सा.व.उ. समूह ६	म.सा.व.उ. समूह ६	म.सा.व.उ. समूह ६	म.सा.व.उ. समूह ८	म.सा.व.उ. समूह ८	म.सा.व.उ. समूह ६
CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1	CBAPU - 1
	सहकारी संस्था १	सहकारी संस्था १		सहकारी संस्था १		सहकारी संस्था १		

४.१ निजी आवादीको वन पैदावार व्यवस्थापन

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ को नियम २३ बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रभित्रको आफ्नो हक पुग्ने जग्गाधनीले आफ्नो इच्छा अनुसार निजी वनको संरक्षण, विकास र उक्त वन पैदावार उपयोग गर्न पाउने व्यवस्था छ । उक्त नियमावलीको नियम २३ को उप - नियम (४) मा जग्गाधनीले मध्यवर्ती क्षेत्र बाहिर स्वतन्त्र रूपमा काठ दाउरा ओसारपसार र विक्री वितरण गर्न पाउने प्रावधान रहेको छ । सो अनुसार निजी नम्बरी जग्गामा रहेको रुख कटान गर्न

निम्न प्रकृया पुरा गर्नुपर्ने हुन्छ।

क) जग्गाधनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपी

ख) मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको सिफारिस

ग) जग्गाको नक्सा

घ) हकदावीको लागि ७ दिने सुचना प्रकाशित गरी सुचना टाँस गरेको मुचुल्का

ङ) नापी, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, नगरपालिका/ गाउपालिका, वन प्राविधिक समेत भएको मुचुल्का,

च) ओसारपसारको लागि वन पैदावारको श्रोत खुलेको विवरण,

छ) जग्गाधनीको निवेदन,

ज) फिल्डको प्रतिवेदन र मुचुल्काको आधारमा कटान आदेश दिने,

झ) सम्बन्धित सेक्टर / रेञ्जपोष्टले काठको लगत लिई मुचुल्का सहित प्रतिवेदन पेश गर्ने।

ञ) काटिएको काठको जात, परिमाण अनुसार लाग्ने मुल्य अभिबृद्धि कर सम्बन्धित जग्गाधनीले बैंकमा जम्मा गरी भौचर पेश गर्ने,

ट) सम्बन्धित सेक्टरको अधिकृतलाई विर्माका आदेश दिने र टाँचा लगाएको काठ दाउराको लगत र मुचल्का बमोजिम स्थानान्तरण अनुमतति दिने गरिन्छ।

निजी आवादीबाट संकलन भएको काठ दाउराको विवरण

क्र.स	जग्गाधनिको नाम	ठेगाना	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	अन्य प्रजाति	परिमाण (क्यू.फिट)	दाउरा चट्टा	मु.अ.कर
१	अजन्ता थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	७४	१६५०	सिसौ	८०.७		
२	अटवारी थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	३९१	०.०१५	सिसौ	८४.२६	१	
३	राम किसन थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	४४७	११३०.६	सिसौ	८६.६८	०.५	
४	गंगाराम बि. क.	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	६३	१०२०	आपँ,जामुन कटहर	११३.५६	०.५	
५	सन्तराम थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	४४६	११३०.७	सिसौ	२२६.५८	१	
६	गुरूप्रसाद थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	२९९	१३६९०	मौवा		०.५	
७	भदै थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	४५८	१०७३.२	सिमल	२२८.९८		२८०००
८	दिला राम विष्ट	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	१४८	१०९९.११	सिसौ	५२.१२	१.५	९१५५.४
९	लक्ष्मण थारु	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	८५	५७१.३७	सिसौ	२११.७८		१०४६५
१०	विरभान डाँगी	राप्ती सोनारी गा.पा. ९	७५	३६६०	आपँ	३१.५९		
					खयर	३५२.१४		
११	खेमकान्त बस्नेत	राप्ती सोनारी गा.पा. १	१२, २१	०-१२-१३.५, १-१९-१८	अन्य प्रजाति	१३३२.५१	२.५	६८०२७
१२	रत्न बहादुर खड्का	कोहलपुर १२	१५७१	१-३-०	मसला, टिक	१०९४.८५६	३	२१३२०
	जम्मा					२५६३.२४६	१०.५	१३६९६७

४.२ मध्यवर्ती क्षेत्रमा उद्योग स्थापना

मध्यवर्ती क्षेत्रभित्र विभिन्न प्रकारका घरेलु उद्योग स्थापनाको लागि घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयमा दर्ता हुनु पूर्व उद्योग दर्ता गर्ने अधिकारीले मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ को नियम २० बमोजिम राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको सहमति लिनु पर्ने प्रावधान बमोजिम यस आ.व. मा घरेलु उद्योग दर्ताको लागि यस कार्यालयबाट ११२ वटा उद्योग दर्ताको लागि सिफारिस गरिएको छ।

५. वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत वितरण

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७५/८/३ को निर्णय अनुसार वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग निर्देशिका, २०६९ लाई २०७५ मा तेस्रो संशोधन गरी वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणको कार्य राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग अन्तर्गत रहेका निकुञ्ज / आरक्ष / संरक्षण क्षेत्र कार्यालयबाट वितरण गर्ने नीति अनुसार यस कार्यालयबाट यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र तथा लुम्बिनी प्रदेश र कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत पर्ने १९ वटा डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतको क्षति वापतको राहत रकम उपलब्ध गराईएको छ। राहत सहयोग निर्देशिकामा तोकिएको १४ वटा वन्यजन्तुले गरेको मानविय क्षति, खाद्यान्नबाली, पशुचौपाया, घरगोठको क्षति वापत यस आ.व. मा ९०० वटा घटनामा रु. ८९,७१,४५२/- (अक्षेरूपी उनानब्बे लाख एकहत्तर हजार चार सय बाउन्न रूपैया मात्र) राहत रकम यस कार्यालय र विभिन्न डिभिजन वन कार्यालयबाट वितरण गरिएको छ। वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत वितरणको विस्तृत विवरण अनुसूची ५ मा समावेश गरिएको छ।

६. वन्यजन्तुको मृत्यु, उद्धार तथा असहाय वन्यजन्तुको व्यवस्थापन

यस निकुञ्जको क्षेत्रमा पूर्व पश्चिम राजमार्ग कोहलपुरदेखि शिवखोलासम्मको खण्डमा ७२ कि.मि. र रत्न राजमार्ग कोहलपुरदेखि बबईसम्मको खण्डमा ३२ कि.मि. पर्दछ। निकुञ्ज क्षेत्रमा व्यस्त राजमार्ग रहेको कारण बर्षेनी सडक दुर्घटनाबाट वन्यजन्तुको मृत्यु हुने गरेको छ। त्यसै गरी मध्यवर्ती क्षेत्रका गाँउबस्तीमा रहेका भुस्याहा कुकुरको आक्रमण, सिक्टा सिंचाई नहरको संरचनाले हुने दुर्घटना आदीबाट वन्यजन्तुको मृत्यु हुने गरेको छ। यस आ.व. मा कुल ७१ वटा वन्यजन्तुको मृत्यु भएकोमा सडक दुर्घटनाबाट मात्रै ४४ वटा वन्यजन्तुको मृत्यु भएको थियो छ भने कुल ३१ वटा वन्यजन्तु उद्धार गरिएको थियो। विभिन्न कारण (सडक दुर्घटना, भुस्याहा कुकुरको टोकाई, सिक्टा नहर, चोरि शिकार र अन्य) बाट मृत्यु हुनेमा चित्तल १७ वटा, बँदेल १४ वटा, बाँदर १० वटा, हात्ती १ वटा, रतुवा ३ वटा, स्याल ४ वटा, दुम्सी ३ वटा, अजिंगर १ वटा, मलसाप्रो ३ वटा, न्याउरी मुसो १ वटा, वन बिरालो १ वटा, निर बिरालो ३ वटा,

लोखर्के २ वटा, चरिबाघ १ वटा, चौका ४ वटा, कोईरालो १ वटा र खरायो १ वटा रहेका छन् । यसका साथै संरक्षित वन्यजन्तुहरूमा चौका ४ वटा, अजिंगर १ वटा, हात्ती १ वटा र चरिबाघ १ वटा समेतको मृत्यु भएको अभिलेख रहको छ। यसको विस्तृत विवरण अनुसूची ६ मा समावेश गरिएको छ।

यसैगरी यस निकुञ्जमा टुहुरा, घाईते एवं समस्याग्रस्त वन्यजन्तुहरूको उद्धार र उपचारका लागि दक्ष जनशक्ति तथा भौतिक पूर्वाधारको अभाव रहेतापनि विभिन्न श्रोतहरू जुटाई त्यस्ता जनावरहरूको व्यवस्थापन गरिदैं आएको छ। यस आर्थिक वर्षमा पनि माउबाट छुटेर टुहुरा भएका, पासोमा परेका, सिक्टा नहरमा फसी असहाय वा असक्त भएका, कुकुरको टोकाईबाट घाईते भएका तथा बस्ती प्रवेश गरेका चित्तल ९ वटा, बँदेल ९ वटा, चौका २ वटा, अजिंगर ६ वटा, निलगाई १ वटा, मगर गोही १ वटा, बाँदर २ वटा र चरा १ लाई निकुञ्जको मुख्य कार्यालय तथा सेक्टरहरूमा ल्याई हेरचाह तथा उपचार गरी प्राकृतिक वासस्थानमा छोडिएको छ। यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूची ६ मा समावेश गरिएको छ।

७. चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण

वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा त्यसको अंगको अवैध व्यापार नियन्त्रण एक चुनौतीको रूपमा रहेको छ। विद्यमान क्षमता र उपलब्ध साधन स्रोतको अधिकतम उपयोग गरी दूर्लभ वन्यजन्तुहरूको चोरी शिकार तथा त्यसको अंगको अवैध व्यापार नियन्त्रण गर्ने कार्य सक्रियतापुर्वक गरिएको थियो। यस अर्न्तगत सुराकी परिचालन, सूचना खरीद, स्वीपिङ्ग तथा क्याम्पिङ्ग अपरेशन लगायतका कार्यहरू भएको छ। यस आ.व. मा वन तथा वन्यजन्तुसँग सम्बन्धित अपराधमा यस कार्यालयमा दर्ता भई मुद्दा चलेको ४२ जना र जिल्ला अदालत कार्यालय, बाँकेमा दर्ता भएको मुद्दामा २२ जना सहित ६४ जना मानिसहरूलाई पक्राउ गरी कसुर बमोजिमको कानूनी कार्वाही भएको छ। पक्राउ परेका मानिसहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची ७ समावेश गरिएको छ। त्यसै गरी मिति २०७७।१०।२२ गते जिल्ला सल्यान कालिमाटी गाँउपालिका वडा नं. ३ बस्ने बर्ष ५२ को भिम बहादुर खनाल सहित १२ जना लाई ८ थान भरुवा बन्दुक सहित निकुञ्ज क्षेत्रमा शिकार गर्न गएको अवस्थामा पक्राउ गरिएको छ।

७.१ मुद्दा सम्बन्धि विवरण

आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ मा जम्मा १६ वटा मुद्दा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ अनुसार दर्ता भएको थियो। जसमध्ये काठ चोरी निकासी सम्बन्धि २, वन्यजन्तु सम्बन्धि १४ वटा रहेको छ। १६ वटा मुद्दा मध्ये ९ वटा यस कार्यालयमा दर्ता भएको छ। कार्यालयमा दर्ता भएको ९ वटा मुद्दामा ४२ जना मानिसहरू पक्राउ परेका थिए। यस कार्यालयमा दर्ता भएका ९ वटा मुद्दाको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

सि.नं.	आर्थिक बर्ष	मुद्दा संख्या	कैफियत
१	२०७१/०७२	७	
२	२०७२/०७३	५	
३	२०७३/०७४	१४	
४	२०७४/०७५	३	
५	२०७५/०७६	४	
६	२०७६/०७७	२०	
७	२०७७/०७८	१६	यस कार्यालयमा दर्ता भएको ९, अदालतमा दर्ता भएको ७
	जम्मा	**६९**	

आ.व. २०७७/०७८ को मुद्दा सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	पक्राउ मिति	दायरी मिति	मुद्दा	बरामद भएको सामान			संलग्न अभियुक्त		पक्राउ गर्ने संलग्न निकाय	कै.
				किसिम	परिमाण	जात	पक्राउ	फरार		
१.	२०७७।४।२३	२०७७।५।१७	वन्यजन्तु बँदेलको शिकार गरेको	वन्यजन्तु	संख्या १	बँदेल	जिल्ला बाँके राप्ती सोनारी गा.पा. ९, महादेवा बस्ने बर्ष ३० को यज्ञ प्रसाद दर्लामी, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २७ का राम बहादुर चन्द, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २८ का शेर बहादुर बुढा, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २० का राम बहादुर पुन, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २७ का करिना थारु, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २६ का तुलसी थारु र ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २१ का शान्ती थारु	फरार नरहेको	श्री श्रीमेहर गण र बाँके रा. नि. कार्यालय	७ जना
२.	२०७७।४।३१	२०७७।५।१९	वन्यजन्तु बँदेलको शिकार गरेको	वन्यजन्तु		बँदेल	जिल्ला बाँके राप्ती सोनारी गा.पा. ८ बस्ने बर्ष ३९ का सुरेन्द्र खत्री, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष ४४ का कविराम गिरी र ऐ.ऐ. बस्ने सुनिल सेजुवाल	फरार नरहेको	बाँके रा.नि. कार्यालय	३ जना
३.	२०७७।६।१६	२०७७।६।३०	सालको काठ कटान तथा ओसार पसार	वन पैदावार	३७ घनफिट	साल	जिल्ला बाँके कोहलपुर न.पा. वडा नं. १३ बस्ने मोहनलाल थारु, ऐ.ऐ. बस्ने हरिरामु मगर, ऐ.ऐ. बस्ने लाल बहादुर पचभैया	फरार नरहेको	श्री श्रीमेहर गण र बाँके रा. नि. कार्यालय	३ जना
४.	२०७७।६।२०	२०७७।६।३०	सालको काठ कटान तथा ओसार पसार	वन पैदावार	४.६८ घनफिट	साल	जिल्ला बाँके बैजनाथ गा.पा. वडा नं. ३ बस्ने निराजन थारु, ऐ.ऐ. बस्ने ठग्गाराम थारु र ऐ.ऐ. बस्ने टोप बहादुर रोका क्षेत्री	फरार नरहेको	श्री श्रीमेहर गण र बाँके रा. नि. कार्यालय	३ जना

क्र.सं.	पक्राउ मिति	दायरी मिति	मुद्दा	बरामद भएको सामान			संलग्न अभियुक्त		पक्राउ गर्ने संलग्न निकाय	कै.
				किसिम	परिमाण	जात	पक्राउ	फरार		
५.	२०७७।७।२१		बँदेलको मासु ओसार पसार	वन्यजन्तु	२५० के.जि. आलो मासु र भे. १ ह ३३०१ को अटो थान १	बँदेल	जिल्ला बाँके कोहलपुर न.पा. १३ बस्ने बर्ष ३९ का सुक बहादुर पचभैया	फरार नरहेको	श्री श्रीमेहर गण र बाँके रा. नि. कार्यालय	१ जना
६.	२०७७।१०।२२	२०७७।११।१३	निकुञ्ज क्षे त्रभित्र वन्यजन्तुको शिकार गरेको	चोरी शिकारी	भरुवा बन्दुक थान ८		जिल्ला सल्यान कालिमाटी गाँ.पा. वडा नं. ३ बस्ने बर्ष ५२ को भिम बहादुर खनाल समेत १२ जना	फरार नरहेको	श्री श्रीमेहर गण र बाँके रा. नि. कार्यालय	१२
७.	२०७७।११।२०	२०७७।१२।१९	निकुञ्ज क्षे त्रभित्र वन्यजन्तुको शिकार गर्न प्रवेश गरेको	चोरी शिकारी	भरुवा बन्दुक १ थान सहित वन्दो बस्तीका सामानहरु		जिल्ला बाँके राप्ती सोनारी गा.पा. १ बस्ने बर्ष २९ को जगत बहादुर थापा समेत ४ जना	फरार नरहेको	श्री अर्जुनवन गण र बाँके रा.नि. कार्यालय	४ जना
८.	२०७७।१२।०८	२०७७।१२।२९	चितुवाको आखेटोपहार ओसार पसार	चोरी शिकारी	१ थान चितुवाको छाला		जिल्ला जुम्ला तिला गा.पा. वडा नं. ४ बस्ने बर्ष ३८ को जयलाल नेपाली भन्ने जयलाल सार्की। जिल्ला सुर्खेत विरेन्द्रनगर न.पा. ११ बस्ने बर्ष ५० को गंग बहादुर खत्री, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २० को प्रकाश खत्री। जिल्ला दैलेख भगवतीमाई गा.पा. वडा नं. ४ वस्ने बर्ष ३९ को चन्द्र प्रसाद अधिकारी।	जिल्ला सुखेत विरेन्द्रनगर न.पा. वडानं. ११ बस्ने अन्दाजी ५५ वर्षको डिल बहादुर गाहा मगर १	ईलाका प्रहरी कार्यालय को हलपुर	५ जना

क्र.सं.	पक्राउ मिति	दायरी मिति	मुद्दा	बरामद भएको सामान			संलग्न अभियुक्त		पक्राउ गर्ने संलग्न निकाय	कै.
				किसिम	परिमाण	जात	पक्राउ	फरार		
९.	२०७८।२।२८	२०७७।३।११	वन्यजन्तु बँदेल ओसार पसार	वन्यजन्तु	१ जिउ मृत्यु बँदेल र लु २ ख ३५३ नम्बर को ट्रक		जिल्ला दाङ्ग तुलसीपुर उ.म.न.पा. वडा नं. १४ बस्ने बर्ष २६ को सोनु खड्का, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २९ को राजेश परियार, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २५ को डेविड खड्का, ऐ.ऐ. बस्ने बर्ष २२ को सुजन बुढाथोकी, जिल्ला दाङ्ग लमही न.पा. वडा नं. ८ बस्ने बर्ष ५० को कृष्ण बहादुर चौधरी	फरार नरहेको	बाँके रा. नि. कार्यालय	५ जना

७.२ बाँके जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको बैठक

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक एवं केन्द्रियस्तरको वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईका संयोजकको उपस्थितिमा मिति २०६८/५/१७ गते बाँके जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाई (Wildlife crimr control Bureau – WCCB District Cell) गठन भएको थियो। गठन भए पश्चात हालसम्म सम्पन्न भएका २५ वटा वैठक मध्ये यस आ.व. मा ३ वटा वैठक सम्पन्न भएको छ।

(क) २३ औं वैठक :

मिति २०७७/०७/२१ गते बाँके जिल्लाका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री दिर्घराज उपाध्यायको बिशेष उपस्थितिमा बाँके जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको २३ औं बैठक निकुञ्जको मुख्य कार्यालय, ओभरीमा सम्पन्न भयो। उक्त बैठकमा वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण सम्बन्धि सरोकारवाला निकायहरू वीच सुचना आदान प्रदान, समन्वय र संयुक्त अप्रेशन संचालन गर्ने, यस निकुञ्ज क्षेत्रमा पर्ने पूर्व पश्चिम राजमार्ग र रत्न राजमार्गमा उच्च गतीका कारण वन्यजन्तु घाईते तथा मृत्यु हुने गरेकोले निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्रका राजमार्गमा सवारी साधनको लागि तोकिएको गतीमा मात्र सवारी साधन चलाउने र वन्यजन्तुको सम्भावित क्षति न्यूनिकरणका लागि सम्बन्धित सरोकारवाला कार्यालयसँग आवश्यक समन्वय गर्ने साथै सवारी साधनका यात्रुहरूबाट राजमार्गमा हुने फोहोर नियन्त्रणका लागि सचेत गर्न गराउन आवश्यक पहल गर्ने, बाँके जिल्ला अर्न्तगतका विभिन्न क्षेत्रहरूमा वन्यजन्तुहरू गाँउ टोल बस्ती क्षेत्रमा प्रवेश गरी मानवीय, पशुचौपाया लगायतका क्षतिहरू गर्ने गरेकोमा त्यस्ता वन्यजन्तुहरूलाई नियन्त्रण तथा उद्दार गर्नका लागि दक्ष जनशक्ति, आवश्यक औजार उपकरण तथा अन्य आवश्यक साधन स्रोतहरूको अभाव भएकोले घाईते वन्यजन्तुको उद्दार एवं नियन्त्रण गर्न उपलब्ध जनशक्तिलाई तालिम तथा प्रशिक्षण र आवश्यक च्भकअगभ भ्त्रगष्ऊभलत व्यवस्थापन गरिदिन केन्द्रिय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ब्यूरोमा अनुरोध गर्ने, जिल्ला स्थित विभिन्न नाकाहरूमा कार्यरत नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीका कर्मचारीहरूलाई वन्यजन्तु एवं वनस्पतिहरूको संरक्षण, यिनिहरूको पहिचान एवं अवैध व्यापार हुने वन्यजन्तु एवं आखेटोपहारहरूको जानकारीमूलक पोष्टर प्रकाशन तथा वितरणको लागि निकुञ्ज तथा डिभिजन वन कार्यालयद्धारा पहल गर्ने लगायतका विविध बिषयमा छलफल तथा निर्णय भएको थियो।

(ख) २४ औं बैठक :

मिति २०७७/११/२५ गते दाङ्ग जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री दिर्घनारायण पौडेलको बिशेष उपस्थितिमा जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको २४ औं बैठक घोराही दाङ्गमा सम्पन्न भयो। उक्त बैठकमा वन्यजन्तु अपराध सम्बन्धमा जानकारी, सूचना, सुराक आदान प्रदान गर्ने, वन्यजन्तु संरक्षणका लागि आ आफ्नो क्षेत्रबाट सक्रियरूपमा सहकार्य, समन्वय गर्ने गर्ने लगायतका विविध बिषयमा छलफल तथा निर्णय भएको थियो।

(ग) २५ औं बैठक

मिति २०७८ / ०३ / १५ गते बाँके जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री शिवराम गेलालको बिशेष उपस्थितिमा जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाईको २५ औं बैठक बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय ओभरीमा सम्पन्न भयो। उक्त बैठकमा वन्यजन्तु अपराध सम्बन्धमा जानकारी, सूचना, सुराक आदान प्रदान गर्ने, वन्यजन्तु संरक्षणका लागि आ आफ्नो क्षेत्रबाट सक्रियरूपमा सहकार्य, समन्वय गर्ने गर्ने लगायतका विविध बिषयमा छलफल तथा निर्णय भएको थियो।

७.३ युवा जागरण अभियान

वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा वनस्पतिको चोरी निकासी विरुद्ध जनचेतना अभिबृद्धि गर्न युवाहरूलाई परिचालन गर्नको लागि मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिस्तरमा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण अभियान (Community Based Antipoaching Unit – CBAPU) को सञ्जाल तयार गरेर सक्रियतापूर्वक जनचेतनामूलक कार्यक्रम , विभिन्न तालिम, गोष्ठि, सडकनाटक, सडक सरसफाई जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ। स्थानिय गाँउघरमा हुने गरेका वन पैदावार र वन्यजन्तु अपराध कार्यमा नलाग्न प्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा विभिन्न प्रलोभनमा परेका जनसमुदाय लाभान्वित भएका छन्। यस आर्थिक वर्षमा निकुञ्ज कार्यालय, संरक्षण साझेदार संघ संस्थाहरूको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा मिति २०७७ फागुन १९ (३ मार्च २०२०) का दिन परेको CBAPU दिवसमा विभिन्न ९ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अर्न्तगत रहेका समुदायका आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण इकाईको सहभागितामा एक अर्न्तक्रिया कार्यक्रम तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्व पश्चिम राजमार्ग र रत्न राजमार्ग क्षेत्रमा सरसफाई कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो।

८. बाघको आहारा प्रजातिको अनुगमन

आ.व. २०७७।०७८ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको स्वीकृत कार्यक्रम अर्न्तगत मिति २०७७।१२।१३ गते देखि २०७८।०२।१९ गतेसम्म यस निकुञ्ज क्षेत्रमा बाघको आहारा प्रजाति अनुगमन (Prey base monitoring) को कार्य सम्पन्न भएको छ। यसको मुख्य उद्देश्य बाघको आहारा प्रजातिको घनत्व अनुमान गर्ने रहेको थियो। अनुगमन गर्दा Distance Sampling Line Transect विधिबाट गरिएको थियो। फिल्ड कार्यका लागि GPS, Range finder र तथ्यांक विश्लेषणका लागि Distance software version 7.1 र R programming को प्रयोग गरिएको थियो।

राष्ट्रिय बाघ गणना २०१८ मा लिईएको जम्मा ११५ वटा ट्रान्जेक्ट लाईन मध्ये ८६ वटा ट्रान्जेक्ट लाईन अनुगमनका लागि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जका कर्मचारीहरू सम्मिलित ३ / ३ जनाको ३ वटा समुहबाट फिल्डको कार्य गरिएको थियो। अनुगमनका क्रममा ७ प्रजातिका आहारा प्रजातिको वन्यजन्तु अवलोकन गरिएको थियो।

टेबल १ : फिल्ड सर्भेक्षण तथा अवलोकन

क्र.सं.	विवरण	कुल ट्रान्जेक्ट लाईन	निकुञ्ज क्षेत्र	यस अनुगमनमा सम्पन्न ट्रान्जेक्ट लाईन	वन्यजन्तु अवलोकन भएको ट्रान्जेक्ट लाईन
१	सन २०२१ को बाघको आहारा प्रजाति गणनाको ट्रान्जेक्ट लाईन	८६	८६	८६	
	जम्मा	८६	८६	८६	

कुल ८६ वटा ट्रान्जेक्ट लाईन (कुल लम्बाई १३२.७४ कि.मि.) अनुगमन गरियो। यस अनुगमन बाट यस बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा बाघको आहारा प्रजातिको कुल घनत्व २६.९८ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको पाईयो।

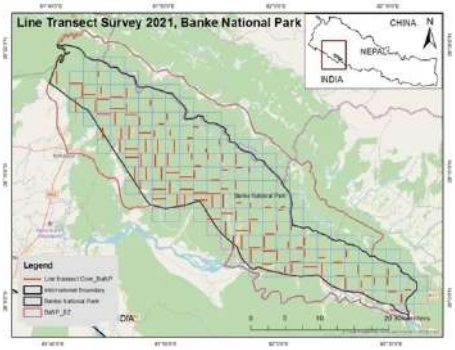

९. पर्यापर्यटन

नेपालको संरक्षित क्षेत्रहरू पर्यापर्यटनको एक गन्तव्य क्षेत्र हो। वन नीति २०७५ ले प्रकृतिमा आधारित पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्ने र त्यसमा निजि क्षेत्रको भूमिकालाई सुनिश्चित गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरेको छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र अर्न्तगतको मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ तथा बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०७१ ले पर्यापर्यटन व्यसायलाई सहजीकरण गरेको छ। यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक पूर्वाधार अर्न्तगत पर्यटकलाई आकर्षित गर्न वन्यजन्तु विचरण भई रहेको दृश्य अवलोकनको लागि विभिन्न स्थानहरूमा टावर निर्माण, जीप सफारी, पैदल यात्रा, हात्ती सफारी आदी सेवाहरू निरन्तर उपलब्ध छन्। व्यवसायिक पर्यापर्यटन सेवा प्रदान गर्नको लागि नेचर गाईड तालिम जस्ता कार्य सञ्चालन गरिएका छन्। त्यसै गरी मध्यवर्ती क्षेत्रको विभिन्न क्षेत्रमा स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकलाई लक्षित गरी होमस्टे सञ्चालनमा ल्याईएको छ। यसरी सञ्चालनमा आएका होमस्टेको विवरण अनुसूची १० मा समावेश गरिएको छ। यस निकुञ्जको स्थापना काल देखि आ.व. २०७७।०७८ सम्ममा ९७४ जना पर्यटकहरूले निकुञ्जको भ्रमण गरेको तथ्यांक बाट देखिएको छ। ९७४ जना पर्यटकको विस्तृत विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ। त्यसै गरी सन २०२० लाई नेपाल सरकारले नेपाल भ्रमण वर्षको रूपमा घोषणा गरी १०० गन्तव्यलाई भ्रमणको सुचिमा राखेको छ। १०० गन्तव्य मध्ये बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रलाई ५७ औं गन्तव्यमा राखेको छ। निकुञ्जको शिवखोला, कुसुम, सिक्टा, ढकेरी, चिसापानी, सुतैया र खड्कबार गरी ७ स्थानबाट पर्यटकहरूलाई निकुञ्ज प्रवेश गर्ने सुविधा उपलब्ध गराईएको छ।

क्र.सं.	आर्थिक वर्ष	पर्यटक संख्या	राजश्व रकम रु.	कैफियत
१.	२०७४/०७५	२ (विदेशी)	२०००।००	आ.व.२०७३/७४ सम्म पर्यटक संख्या शुन्य रहेको
२.	२०७५/०७६	१६० (१४८ नेपाली, ११ सार्क, १ विदेशी)	९६४३।००	
३.	२०७६/०७७	३७० (३५७ नेपाली, २ सार्क, ११ विदेशी)	८५४८५।७८	
४	२०७७।०७८	४४२ (४३६ नेपाली, ३ सार्क, ३ विदेशी)	१५९८७६	

होमस्टे सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	होमस्टेको नाम	स्थान (टोल गा.पा./न.पा जिल्ला/प्रदेश)	स्थापना भएको साल	घरधुरी संख्या	जम्मा क्षमता जना	कै.
१.	गाभर भ्याली सामुदायिक होमस्टे (गाभर च्याँमा कलष्टर)	बैजनाथ गाँउपालिका वडा नं. १ बाँके जिल्ला लुम्बिनी प्रदेश	२०७१	१८ (४४ कोठा)	८८	
२.	खड्कबार नमूना सामुदायिक होमस्टे	कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. १३ खड्कबार बाँके जिल्ला लुम्बिनी प्रदेश	२०७५	७ (७ कोठा)	१४	
३.	बालापुर सामुदायिक होमस्टे	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. ८ बालापुर बाँके जिल्ला लुम्बिनी प्रदेश	२०७७	५ (५ कोठा)	५	
४.	मिनि भ्याली सामुदायिक होमस्टे	बैजनाथ गाँउपालिका वडा नं. १ बाँके जिल्ला लुम्बिनी प्रदेश	२०७८	९ (१८ कोठा)	३६	

१०. राजश्व र वेरुजु सम्बन्धि विवरण

यस निकुञ्जको राजश्व आम्दानीका मूख्य श्रोतहरूमा वन पैदावार लिलाम बिक्री, टेन्डर फाराम बिक्री, पर्यटक प्रवेश शुल्क, हात्ती भाडा र दण्ड जरिवाना रहेका छन् । यस आ.व. मा जम्मा रकम रु. ६५,६४,२३७।०० (अक्षेरूपी पैसठ्ठी लाख चौसठ्ठी हजार दुई सय सैतीस रूपैया मात्र) राजश्व संकलन भएको छ। जसमध्ये पर्यटकबाट २.४ प्रतिशत, नदिजन्य पैदावारबाट १३.७ प्रतिशत, दण्ड सजायबाट ३०.५ प्रतिशत र अन्यबाट ५३.४ प्रतिशत राजश्व संकलन भएको छ। त्यसैगरी निकुञ्जको आ.व. २०७७/०७८ सम्मको बेरुजु रकम ९६,९३,९९७।०० रहेको छ। यस आ.व. मा रु. ८५,०००।०० फछ्र्यौट भएको छ। यस आ.व. को राजश्व हालसम्म विभिन्न आर्थिक वर्षमा आम्दानी भएको राजश्व र बेरुजु सम्बन्धि विवरण अनुसुची ९ मा समावेश गरिएको छ।

११. संरक्षण चेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम

(क) बिश्व बाघ दिवस

"Their Survival is in our Hands" भन्ने नाराका साथ व्याथि दृढ, दृण्दृण मा एघारौ विश्व बाघ दिवस बाँके जिल्लाको राप्ती सोनारी २, अगैयामा प्रदेश सभा सांसद, नगरपालिका प्रमुख, गाँउपालिकाका अध्यक्ष, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला न्याधिवक्ता, डिभिजनल वन अधिकृत, जिल्ला प्रहरी प्रमुख,

नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल, राष्ट्रिय अनुसन्धान, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी, मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहका पदाधिकारी, साझेदार संघ संस्थाहरूका पदाधिकारी, पत्राकार, स्थानिय बुद्धिजीबि लगायतको सहभागितामा बाघको संरक्षण, बासस्थान व्यवस्थापन र यसको महत्वका विषयमा गहन छलफल गरी मनाईयो ।

(ख) वन्यजन्तु सप्ताह २०७८

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र अर्न्तगतका कार्यालयले प्रत्येक वर्ष वैशाख १ गते देखि ७ गतेसम्म वन्यजन्तु सप्ताह मनाउँदै आएको छ। यस वर्ष पनि "वन्यजन्तु संरक्षणमा समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्व" भन्ने मुल नाराका साथ २६ औं वन्यजन्तु सप्ताह २०७८ विभिन्न कार्यक्रमहरूको आयोजना गरी मनाईएको छ। सो अवसरमा बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, ओभरीमा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष गेहेन्द्र कुमार खड्काको अध्यक्षतामा नयाँ वर्ष २०७८ को शुभकामना आदान प्रदान, राष्ट्रिय निकुञ्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र, आसपासको वन क्षेत्रमा वन्यजन्तु संरक्षण, चोरी शिकार नियन्त्रण, पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन र रोजगारी सृजना जस्ता विषयमा छलफल गर्दै २६ औं वन्यजन्तु सप्ताहको सफलताको कामना गरी समुद्घाटन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ भने निकुञ्ज कार्यालय अर्न्तगत पूर्वी सेक्टर कार्यालय कसुम, पश्चिम सेक्टर कार्यालय कोहलपुर र मुख्य कार्यालय ओभरीमा ब्यानरिङ्ग गरेर २६ औं वन्यजन्तु सप्ताह २०७८ को समुद्घाटन कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। वन्यजन्तु सप्ताहको अवसरमा यस निकुञ्ज कार्यालय अर्न्तगतको पूर्वी सेक्टर र पश्चिम सेक्टरमा अर्न्तक्रिया तथा पूर्व पश्चिम राजमार्ग सरसफाई साथै वन, वन्यजन्तु र वातावरण संरक्षण तथा चोरी शिकार नियन्त्रणको लागि प्रचार प्रसार लगायतका विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरी मनाईएको थियो ।

(ग) विश्व वातावरण दिवस २०२१

"नयाँ सोच र सिर्जना, प्राकृतिक प्रणालीको पुनर्स्थापना" भन्ने मुल नाराका साथ जुन ५, २०२१ मा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ नेपाली सेना, निकुञ्ज प्रशासनको संयुक्त सहभागितामा निकुञ्जको मुख्य कार्यालय ओभरीमा विभिन्न प्रजातिका विरुवाहरू वृक्षारोपण गरेर सम्पन्न गरिएको छ।

(घ) सञ्चार माध्यमबाट प्रचार प्रसार

निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन, वन पैदावार तथा वन्यजन्तु चोरी शिकार नियन्त्रण, निकुञ्ज भएर जाने पूर्व पश्चिम राजमार्ग र रत्न राजमार्गमा हुने दुर्घटना घटाउने, राष्ट्रिय गौरवको आयोजना सिक्टा नहरमा हुने वन्यजन्तुको दुर्घटना घटाउने, पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनमा निकुञ्जको भूमिका वन डढेलो नियन्त्रण जस्ता विभिन्न जानकारीमूलक सन्देश बाँके जिल्लास्थित पत्रपत्रिका, एफ. एम, टेलिभिजन लगायतका सञ्चार माध्यमबाट प्रचारप्रसार गरी जैविक विविधताको महत्वको बारेमा आम जनमानसमा सुचना प्रवाह गरिएको छ। वन डढेलोको समयमा खासगरी चैत्र, बैशाख र जेष्ठ महिनामा हुने गतिविधिहरूलाई न्यूनिकरण / नियन्त्रण गर्नको लागि पत्रपत्रिकामा सुचना प्रकाशन गरी जानकारी गराईएको छ।

(ङ) साईनबोर्ड / सुचनाबोर्ड

यस निकुञ्ज प्रवेश गर्ने आगन्तुकहरूलाई निकुञ्जबारे सुचना तथा पथ प्रदर्शन गर्न सघाउ पुऱ्याउने हेतुले यस निकुञ्जको पूर्व पश्चिम राजमार्ग तथा रत्न राजमार्गमा निकुञ्ज सम्बन्धि ऐन नियम, वन्यजन्तुको चिनारी तथा ट्राफिक संकेत सहितको १५ वटा होडिङ्गहरू बोर्डहरू निर्माण गरेर राखिएको छ। त्यसै गरी पर्यटकहरू प्रवेश गर्ने अन्य नाकाहरूमा सुचना बोर्ड तथा जानकारी मुलक सामग्रीहरू राखिएको छ।

(च) वन डढेलो सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम (उपभोक्ता स्तर)

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको वन डढेलो सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम (उपभोक्ता स्तर) निकुञ्जको मध्यविन्दु, ढकेरी र कोहलपुर मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अर्न्तगतका उपभोक्ताहरूबीच आयोजना गरी छलफल, अर्न्तक्रिया गरेर सम्पन्न गरिएको छ।

(छ) निर्माण भएका भौतिक पूर्वाधारहरूको जि.पि.एस. सहितको अभिलेख व्यवस्थापन

यस बाँके निकुञ्जको स्थापना कालदेखी चालु आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ सम्म यस बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थापना भएका विभिन्न भौतिक संरचनाहरू अर्न्तगत निकुञ्ज प्रशासन र सुरक्षार्थ तैनाथ नेपाली सेनाका भवनहरू, हात्तीसार तर्फका भवन, हात्तीका सेडघर, वन्यजन्तुका बासस्थान

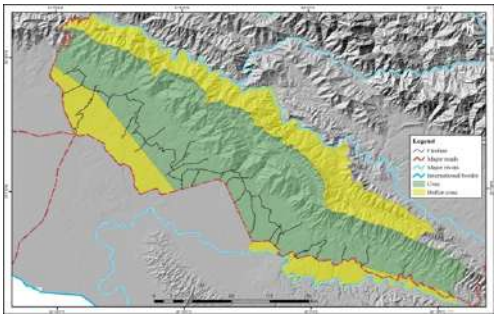

व्यवस्थापन अन्तर्गत निर्माण भएका घाँसे मैदान, पानी पोखरी, वन्यजन्तु अवलोकनका तथा गस्ती प्रयोजनको लागि निर्माण भएका पक्की मचान, काठका मचान, पिपिङ्ग टावर, गस्ती प्रयोजन तथा पर्यापर्यटनको लागि जंगल सफारी गर्ने उदेश्यले निर्माण भएका वनपथ, डढेलो नियन्त्रणको लागि निर्माण भएका अग्नीरेखा, चुरे क्षेत्र भएर बग्ने खहरे खोलाहरूमा निर्माण भएका काठेपुल, कल्भर्ट, वन्यजन्तु उद्दारकेन्द्र लगायतका अन्य भौतिक संरचनाहरूको जि.पि.एस. सहितको अभिलेख तयार गरी राख्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

(ज) सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वय बैठक

यस निकुञ्जको जैविक विविधता संरक्षणमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा जोडिनुहुने साथै संरक्षणमा टेवा पुऱ्याउनु हुने र सरोकार राख्नु हुने राप्ती सोनारी गाँउपालिका अध्यक्ष श्री लाहुराम थारुको अध्यक्षतामा संचालन भएको कार्यक्रममा यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, २, ८ र ९ का वडा अध्यक्षहरू, कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. २, १२ र १३ का वडा अध्यक्षहरू र बैजनाथ गाँउपालिका वडा नं. १ र ४ का वडा अध्यक्षहरू, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, विभिन्न मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिका अध्यक्षहरूको सहभागितामा मिति २०७८।०३।१३ गते आयोजना गरी छलफल, अर्न्तक्रिया गरेर कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ।

१२. कर्मचारी व्यवस्थापन

यस निकुञ्जको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि स्थापनाकालदेखि विभिन्न कार्यालयहरूबाट काजमा खटीई कामकाज गर्दै आएकोमा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१/१०/१२ को निर्णयनुसार मिति २०७२/०३/११ मा कुल १५३ जना कर्मचारीहरूको दरबन्दि सहित निजामति कितावखानामा पद दर्ता भएको थियो। स्वीकृत दरबन्दि अनुसार कर्मचारीहरू सरुवा र पदपूर्ति भई आएका छन्। यस आ.व.मा सरुवा र नियुक्ति भएका कार्यरत कर्मचारीहरूको दरबन्दि विवरण तथा सञ्चालनमा भएका २० वटा पोष्टहरूको विवरण अनुसुची १० मा समावेश गरिएको छ।

१३. विविध

(क) विशिष्ट महानुभावहरूबाट निकुञ्ज भ्रमण

मिति २०७७।११।२५ गते वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव श्रीमान डा. विश्वनाथ ओली, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक श्री डा. दीपक कुमार खराल तथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका योजना अधिकृत श्री बेद कुमार ढकाल ज्यूबाट यस निकुञ्जको भ्रमण भई निकुञ्जले गरेका कर्यहरूको बारेमा छलफल तथा निर्देशन भएको थियो।

(ख) जैविक विविधता अनुगमन तालिम

श्री रेड कार्यान्वयन केन्द्र बबरमहल काठमाडौंको आर्थिक सहयोगमा मिति २०७८।०३।१८ गते देखि मिति २०७८।०३।२० गतेसम्म यस निकुञ्ज कार्यालयमा कार्यरत ३० जना (सिनियर गेमस्काउट र रेञ्जर स्तरिय) कर्मचारीहरूलाई ३ दिने जैविक विविधता अनुगमन सम्बन्धि तालिम आयोजना गरी कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

(ग) ढुंगा, गिट्टी, वालुवाको व्यवस्थापन

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको स्वीकृत व्यवस्थापन योजना (२०७५/०७६-२०७९/८०) बमोजिम विभिन्न मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अर्न्तगत रहेका खोलाहरूबाट संकलन भएको यस आर्थिक बर्षको ढुंगा, गिट्टी र बालुवाको विस्तृत विवरण अनुसूची १२ मा समावेश गरिएको छ।

(घ) घाईते तथा टुहुरा वन्यजन्तु व्यवस्थापन

यस निकुञ्जको पूर्व पश्चिम राजमार्गको सडकमा सवारी साधनको दुर्घटना परि घाईते भएका वा माउबाट छुट्टिएका वन्यजन्तुहरूलाई उद्धार गरिएको छ। ति उद्धार गरेका मध्ये निलगाई १, चित्तल २, चौका ४ वटा यस कार्यालय परिसरमा राखिएका छन र अन्यलाई निकुञ्ज क्षेत्रमा छाडिएको छ।

(ङ) माछा मार्ने अनुमति

यस बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०७१ मा व्यवस्था भए बमोजिम निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र अर्न्तगत पर्ने राप्ती नदीमा परम्परागत रूपमा माछा मारी जीविका चलाउने स्थानिय खुना, बादी समुदायका मानिसहरूलाई माछा मार्ने अनुमति दिईदैं आएको छ। आ.व. २०७७।०७८ सम्ममा माछा मार्न दिईएको व्यक्तिहरूको विवरण अनुसुची १३ मा समावेश गरिएको छ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको सिमना

नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्धारा प्रकाशित

खण्ड ६० - काठमाण्डौ, असार २८ गते २०६७ साल (संख्या १३)

भाग ५

नेपाल सरकार

वन तथा भू - संरक्षण मन्त्रालयको

सूचना १

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बाँके जिल्लाको देहायको चार किल्ला भित्रको ५५० वर्ग किलोमिटर क्षेत्रलाई बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषणा गरेको छ।

चार किल्ला

पूर्व : पूर्व पश्चिम राजमार्गमा रहेको शिव खोलाको पुलदेखी उत्तरतर्फ बाँके र दाङ्ग जिल्लाको सिमना शिव खोला र सो खोलाको मुहान हुदैं चरु पहाडको धुरीसम्म।

पश्चिम : बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको पूर्वी सिमना नेपालगञ्ज सुर्खेत रोडको चिसापानीदेखी उत्तरको देउराली डाँडासम्म।

उत्तर : शिवखोलाको मुहान माथिको चुरे पहाडको धुरीबाट पश्चिमतर्फ दाङ्ग, सल्यान, बाँके र बर्दिया जिल्लाको सिमना छुट्याउने चुरे पहाडको अग्लो डाडैडाँडा नेपालगञ्ज सुर्खेत रोडको उत्तरतर्फको देउराली डाँडासम्म।

दक्षिण : बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको पूर्वी सिमाना नेपालगञ्ज सुर्खेत रोडको चिसापानीको पूर्व दक्षिण किनाराको पिलरबाट च्यामा गाउँ, खड्कबार, महादेवपुरी, बालापुर र ओभरी गाउँ तथा हस्तान्तरित सामुदायिक वनहरूलाई बाहिर पारी वन चेक पोष्टको पुर्व तर्फको पूर्व - पश्चिम राजमार्ग हुदैं गोठेरी गाभर, बैरिया, चपपरगौडी गाउँ तथा सामुदायिक वनहरूलाई बाहिर पारी पूर्व - पश्चिम राजमार्ग शिवखोला सम्म।

सूचना २

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३क को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको वरिपरिको बाँके, दाङ्ग र सल्यान जिल्लाको देहायको चार किल्लाभित्रको क्षेत्रलाई बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र तोकेकोले यो सूचना प्रकाशित गरेको छ।

चार किल्ला

बाँके जिल्ला अर्न्तगतको पूर्वी क्षेत्र

पूर्व : शिवखोला।

पश्चिम : खैरी खोला।

उत्तर : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको दक्षिणी सिमाना वनपथ।

दक्षिण : राप्ती नदी र शिवखोला दोभानबाट राप्ती नदीलाई भित्र पारी खैरी खोला र राप्ती खोलाको दोभान सम्म।

बाँके जिल्ला अर्न्तगतको पश्चिमी क्षेत्र

पूर्व : ओभरी गाउँनेर बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको वनपथ र पूर्व - पश्चिम राजमार्ग जोडिने विन्दुबाट दक्षिण तर्फको राजमार्ग।

पश्चिम : बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमाना।

उत्तर : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको दक्षिणी सिमाना वनपथ।

दक्षिण : ओभरी देखी कोहलपुरसम्म पूर्व - पश्चिम राजमार्ग, कोहलपुरबाट रत्न राजमार्ग हुँदै बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमाना सम्म।

दाङ्ग र सल्यान जिल्ला अर्न्तगतको उत्तरी क्षेत्र

पूर्व : चुरे पहाडको मुख्य धुरीबाट मलई खोलाको पानी ढलोको धार हुँदै मलई खोला र बबई नदीको दोभानसम्म।

पश्चिम : बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमाना।

उत्तर : बबई नदी।

दक्षिण : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको उत्तरी सिमाना।

आज्ञाले
सूर्यप्रसाद जोशी
नेपाल सरकारको निमित्त सचिव

अनुसूची - २

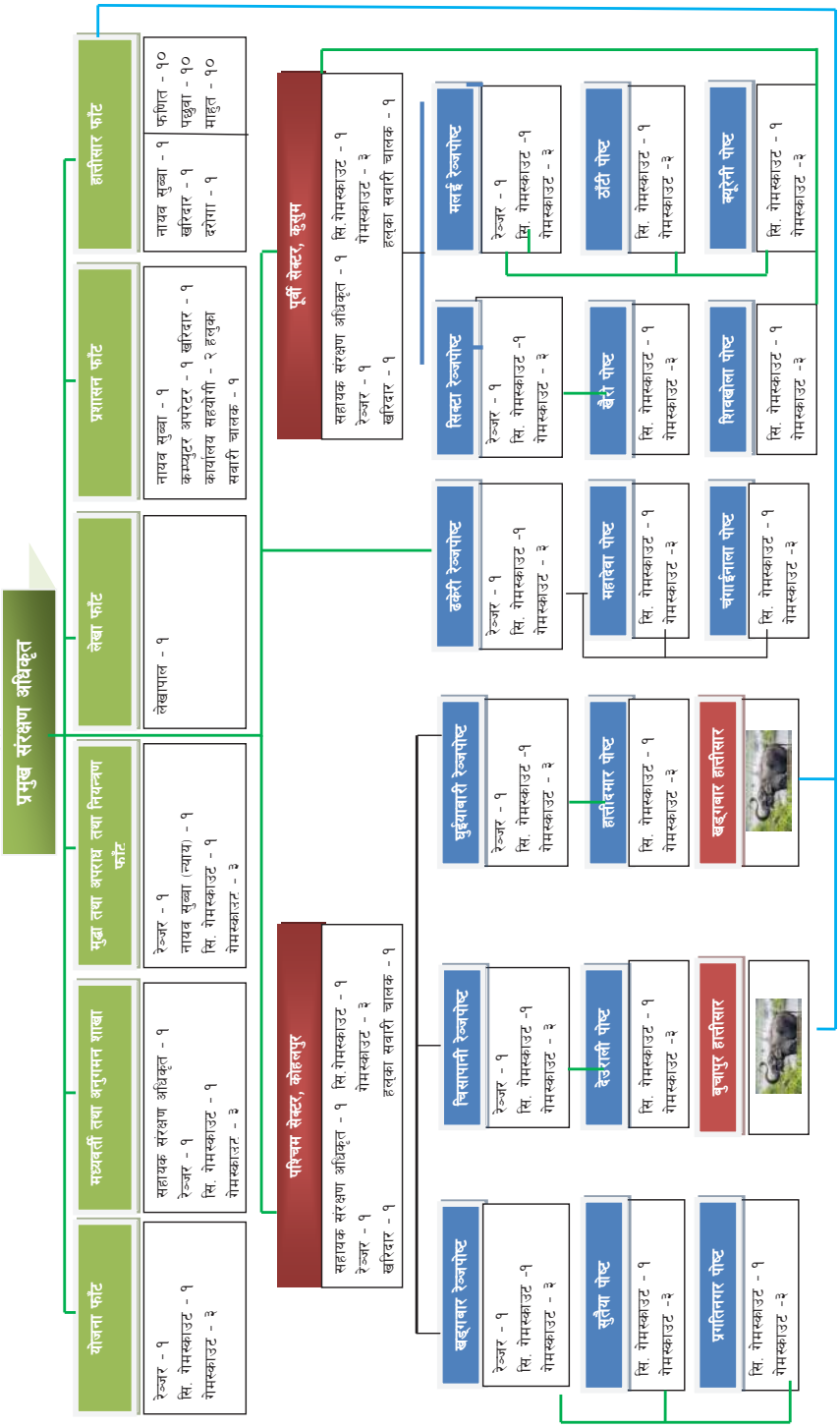
प्रमुख संरक्षण अधिकृत
योजना फाँट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट - ३
मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा
सहायक संरक्षण अधिकृत - १
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट - ३
मुद्दा तथा अपराध तथा नियन्त्रण फाँट
रेञ्जर - १
नायब सुब्बा (न्याय) - १
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट - ३
लेखा फाँट
लेखापाल - १
प्रशासन फाँट
नायब सुब्बा - १
कम्प्युटर अपरेटर - १ खरिदार - १
कार्यालय सहयोगी - २ हलुका
सवारी चालक - १
हातीसार फाँट
नायब सुब्बा - १
खरिदार - १
दरोगा - १
फणित - १०
पहुवा - १०
माहुत - १०
पूर्वी सेक्टर, कुसुम
सहायक संरक्षण अधिकृत - १
रेञ्जर - १
खरिदार - १
सि.गेमस्काउट - १
गेमस्काउट - ३
हलुका सवारी चालक - १
पश्चिम सेक्टर, कोहलपुर
सहायक संरक्षण अधिकृत - १
रेञ्जर - १
खरिदार - १
सि.गेमस्काउट - १
गेमस्काउट - ३
हलुका सवारी चालक - १
मलई रेञ्जपोष्ट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट -१
गेमस्काउट - ३
ठाँटी पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
बर्दरनी पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
सिन्टा रेञ्जपोष्ट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट -१
गेमस्काउट - ३
बेरी पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
शिवघोला पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
ढकेरी रेञ्जपोष्ट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट -१
गेमस्काउट - ३
महावा पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
चंगाईनाला पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
घुईयाबारी रेञ्जपोष्ट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट -१
गेमस्काउट - ३
हातीदमार पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
बहुवाबार हातीसार
घिसापानी रेञ्जपोष्ट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट -१
गेमस्काउट - ३
देउराली पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
चुचापुर हातीसार
बहुवाबार रेञ्जपोष्ट
रेञ्जर - १
सि. गेमस्काउट -१
गेमस्काउट - ३
सुतैया पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३
प्रगतिनगर पोष्ट
सि. गेमस्काउट - १
गेमस्काउट -३

अनुसूची ३

अनुसूची ३

आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति																	
१.आर्थिक वर्षः २०७७/७८										८. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिसतः ७७९.०८ ,७३.६९%							
२.बजेट उपशीर्षक नंः ३२९०३१०१											क.आन्तरिक (१) नेपाल सरकारः						
३. मन्त्रालयः वन तथा वातावरण											(२) स्थानीय निकाय/संस्थाः						
४. आयोजना/कार्यालयको नामः बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय											(३) जनसहभागिता						
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नामः राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना											ख. बैदेशिक (१) ऋण						
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नामः श्याम कुमार शाह											(२) अनुदान						
७. यस अवधिको बजेट रू.: १०५७.२२										९. चालु आ.ब.को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिसतः ७७९.०८,७३.६९%							
	क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार :									१०. कुल लागत मध्य हालसम्म शुरु देखि यस अवधि सम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिसतः							
	(२) संस्थाः									११. आयोजनाको शुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगती प्रतिसत : ९४.७६%							
	(३) जनसहभागिताः									१२. आयोजनाको कुल अवधि मध्य बितेको समय प्रतिसतमा :							
	ख. बैदेशिक (१) ऋण									१३. यस चौमासिक अवधिको भौतिक प्रगतिः: ९४.७६ %							
	(२) अनुदान :																
													(रकम रू. लाखमा)				
क.स.	क्रियाकलापको बिवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०७७/७८ को									वार्षिक प्रगति			सूँचांकमा आधारित उपलब्धी	कै.
				वार्षिक लक्ष्य													
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट		
ब) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																	
११.३.७.५	प्रिण्टर खरिद	३११२२	वटा	२.०	०.०७	०.७							२.०	०.०७	०.७		
११.३.७.१२	डिजिटल क्यामेरा खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०९	१.०							१.०	०.०९	०.९८		
११.३.७.३२	बाईनाकुलर खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०२	०.२५							१.०	०.०२	०.२४		
११.३.१४.६	जि.पि.एस.खरिद	३११२२	वटा	२.०	०.०७	०.७							२.०	०.०७	०.७		
११.४.२.१	वनपथ ग्राभेलिङ	३११५१	कि.मि.	८.०	१.८९	२०.०							८.०	१.८९	७.०२		

११.४.३.१	वनपथ निर्माण	३११५१	कि.मि.	७.५	१.४२	१५.०							७.५	१.४२	५.१५		
११.४.३.२	डढेलो नियन्त्रणका लागि अग्नीरेखा निर्माण	३११५१	कि.मि.	५.०	०.४७	५.०							५.०	०.४७	४.९५		
११.४.७.१	काठेपुल निर्माण	३११५१	वटा	२.०	०.५७	६.०							२.०	०.५६	५.८६		
११.४.१६.१	खानेपानी निर्माण (पाईप जडान)	३११५६	वटा	१.०	१.४२	१५.०							१.०	१.४२	०.०		
११.४.१७.४४	वन्यजन्तुका लागि पानीपोखरी निर्माण	३११५७	वटा	५.०	०.९५	१०.०							५.०	०.९५	३.८		
११.४.१७.४९	वन्यजन्तुका पोखरीमा पानी व्यवस्थापन	३११५७	महिना	५.०	०.४७	५.०							५.०	०.४७	४.९७		
११.४.१७.५२	घाँसे मैदान निर्माण	३११५७	हेक्टर	२००.०	९.४६	१००.०							२००.०	९.४६	३७.९२		
११.४.१७.५६.१	मेषजाली सहित तारवार निर्माण	३११५७	कि.मि.	६.०	८.५१	९०.०							६.०	८.५२	६३.२६		
११.४.१७.५६.३	वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापन	३११५७	वटा	१.०	०.९५	१०.०							१.०	०.९५	४.९६		
११.४.१७.५६.४	हात्ती/चितुवा प्रभावित क्षेत्रमा सोलार आउटडोर ल्याम्प जडान	३११५७	वटा	१०.०	०.४७	५.०							१०.०	०.४७	४.९८		
११.४.१७.५८	पोष्टमा सोलार जडान	३११५७	वटा	२.०	०.१९	२.०							२.०	०.१९	२.०		
११.४.१७.६२	पानी पोखरीमा बोरिङ सहितको सोलार जडान	३११५७	वटा	३.०	१.९९	२१.०							३.०	१.९८	०.५६		
११.४.१७.९५	वन्यजन्तु पक्राउका होल्डिङ केज निर्माण	३११५७	वटा	१.०	०.२८	३.०							१.०	०.२८	२.९२		
११.४.१७.११३	वन्यजन्तु अवलोकनका लागी Peeping Tower निर्माण	३११५७	वटा	१.०	०.९५	१०.०							१.०	०.९५	५.२१		
११.४.१७.१२०	होमस्टे प्रवर्द्धन	३११५७	प्याकेज	१.०	०.४७	५.०							१.०	०.४७	०.०		
११.४.२२.३	साईनबोर्ड /सूचना बोर्ड निर्माण	३११५९	वटा	१५.०	०.२८	३.०							१५.०	०.२८	३.०		
११.४.२२.१३	वेवसाईट निर्माण तथा संचालन	३११५९	पटक	१.०	०.०५	०.५							१.०	०.०५	०.५		
११.४.२२.२४	तारवार/काँडे तारवार निर्माण	३११५९	कि.मि.	३.०	१.३८	१४.६							३.०	१.३८	५.९७		
११.५.३.१	वनपथ मर्मत सुधार	३११७१	कि.मि.	१००.०	३.७८	४०.०							१००.०	३.७८	१४.५८		
११.५.५.२	गोरेटो बाटो मर्मत	३११७१	कि.मि.	२०.०	०.२८	३.०							२०.०	०.२८	२.९८		
११.५.७.१	काठेपुल मर्मत	३११७१	वटा	५.०	०.४७	५.०							५.०	०.४७	४.८९		
११.५.१६.२	खानेपानी मर्मत (पाईप जडान)	३११७१	वटा	१.०	०.१९	२.०							१.०	०.१९	२.०		
११.५.१६.३	खानेपानी मर्मत (ट्युबेल)	३११७१	वटा	२.०	०.०५	०.५							१.०	०.०३	०.५		
११.५.१६.४	वन्यजन्तुका खानेपानी पोखरी मर्मत	३११७१	वटा	३०.०	१.४२	१५.०							३०.०	१.४२	५.७१		
११.५.१७.८	भ्यू-टावर (मचान) मर्मत	३११७१	वटा	४.०	०.१९	२.०							४.०	०.१८	१.९९		

११.५.१७.९	साइनबोर्ड /सूचना बोर्ड मर्मत	३११७१	वटा	२०.०	०.१९	२.०							२०.०	०.१९	२.०		
११.५.१७.२८	निकुञ्जको सुविधा प्राप्त बाटो/ मार्गको झाडि सफाई	३११७१	कि.मि.	५०.०	०.७१	७.५							५०.०	०.७१	२.७६		
११.५.२२.२	कार्यालय भवन मर्मत सुधार	३११७१	वटा	१.०	०.२८	३.०							१.०	०.२८	२.८५		
११.५.२२.३	पोष्ट भवन मर्मत	३११७१	वटा	४.०	०.३८	४.०							४.०	०.३८	३.९९		
११.६.३.६	चौमासिक तथा वार्षिक प्रगती तयार गर्ने सफ्टवेयर निर्माण	३११३२	वटा	१.०	०.०९	१.०							१.०	०.०९	१.०		
११.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद	३११२३	पटक	१.०	०.१९	२.०							१.०	०.१९	१.९६		
११.५.२२.४४	बाघको खोर मर्मत	३११७१	वटा	१.०	०.४७	५.०							१.०	०.४७	४.९६		
	क) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				**४१.११**	**४३४.७५**								**४१.०८**	**२१७.८१**		
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																	
२.६.६.११	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरो बैठक /गोष्ठी	२२५१२	पटक	३.०	०.१४	१.५							३.०	०.१५	१.४९		
२.६.६.१२	सरोकारवाला निकायहरुसंगको समन्वय बैठक/ गोष्ठी	२२५१२	पटक	१.०	०.०५	०.५							१.०	०.०५	०.४४		
२.७.५.६	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	संख्या	२००.०	०.१४	१.५							२००.०	०.१४	१.५		
२.७.५.७	संरक्षण सम्वन्धी प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा वितरण	२२५२२	पटक	१.०	०.०९	१.०							१.०	०.०९	१.०		
२.७.५.८	संरक्षण सम्वन्धी संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	२२५२२	महिना	१०.०	०.१४	१.५							१०.०	०.१५	१.४७		
२.७.७.२३१	निर्माण भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको जि.पि.एस. सहितको अभिलेख व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	०.४७	५.०							१.०	०.४७	४.९२		
२.७.२१.२	घाँसि मैदान व्यवस्थापन	२२५२२	हेक्टर	१७५.०	२.२५	२३.७५							१७५.०	२.२४	१७.८		
२.७.२१.७	बरामद वन पैदावार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	३.०	०.०६	०.६							३.०	०.०६	०.५९		
२.७.२१.८	आखेटोपहार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	०.०५	०.५							१.०	०.०५	०.५		
२.७.२१.१०	चोरी शिकार नियन्त्रण स्विप अपरेसन	२२५२२	पटक	६.०	०.१७	१.८							६.०	०.१८	१.८		
२.७.२१.११	चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन	२२५२२	पटक	१०.०	०.०९	१.०							१०.०	०.१	०.९९		
२.७.२१.१३.१	संरक्षित क्षेत्रका सरोकारवालाहरुसंग अन्तरक्रिया (डढेलो व्यवस्थापन)	२२५२२	पटक	१.०	०.०५	०.५५							१.०	०.०५	०.५५		

२.७.२१.१३.२	डढेलो सचेतना तालिम (उपभोक्ता समूह स्तर)	२२५२२	पटक	२.०	०.०९	१.०							२.०	०.०९	१.०		
२.७.२१.१३.५	वन डढेलो व्यवस्थापन सम्बन्धि प्रचार प्रसार (पम्प्लेट, डिस्प्ले)	२२५२२	पटक	१.०	०.०९	१.०							१.०	०.०९	०.९९		
२.७.२१.१३.७	सेना, प्रहरी, प्रशासन, नागरिक समाजसंगको सहकार्यमा डढेलो नियन्त्रण	२२५२२	पटक	२.०	०.०९	१.०							२.०	०.१	१.०		
२.७.२१.१३.९	डढेलो नियन्त्रणका आवश्यक उपकरहरु खरिद	२२५२२	पटक	१.०	०.१९	२.०							१.०	०.१९	२.०		
२.७.२१.१४	टुहुरा तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तु व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	५.०	०.०९	१.०							५.०	०.१	१.०		
२.७.२१.१७	पर्यटकिय क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसफाई)	२२५२२	पटक	२.०	०.०५	०.५							२.०	०.०४	०.५		
२.७.२५.१७	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	२२५२२	पटक	१०.०	०.०९	१.०							१०.०	०.१	०.९६		
२.७.२७.६	वन्यजन्तु सप्ताह (१-७ वैशाख)	२२५२९	पटक	१.०	०.०५	०.५							१.०	०.०५	०.५		
२.७.२७.८	बाघ दिवस (जुलाई २९)	२२५२९	पटक	१.०	०.०५	०.५							१.०	०.०५	०.५		
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				**४.४९**	**४७.७**								**६.५१**	**४१.५१**		
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)				**४५.६**	**४८२.४५**								**४५.६२**	**२५९.३३**		
	प्रशासनिक खर्च				**५४.३७**	**५७४.७७**								**४९.१६**	**५१९.७७**		
	कुल जम्मा खर्च (ग +प्रशासनिक खर्च)				**९९.९७**	**१०५७.२२**								**९४.७९**	**७७९.१**		

आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति

१.आर्थिक वर्षः २०७७/७८									८. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिसतः १३७.९ ,७२.११%
२.बजेट उपशीर्षक नंः ३२९०३०१३									क.आन्तरिक (१) नेपाल सरकारः
३. मन्त्रालयः वन तथा वातावरण									(२) स्थानीय निकाय/संस्थाः
४. आयोजना/कार्यालयको नामः बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय									(३) जनसहभागिता
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नामः हात्तीसारहरु									ख. वैदेशिक (१) ऋण
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नामः श्याम कुमार शाह									(२) अनुदान

७. यस अबधिको बजेट रू.: १९१.२३										९. चालु आ.ब.को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिसतः १३७.९,७२.११%							
	क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार :									१०. कुल लागत मध्य हालसम्म शुरु देखि यस अबधि सम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिसतः							
	(२) संस्थाः									११. आयोजनाको शुरुदेखि यस अबधिसम्मको भौतिक प्रगती प्रतिसत : ८३.८७%							
	(३) जनसहभागिताः									१२. आयोजनाको कुल अवधि मध्य बितेको समय प्रतिसतमा :							
	ख. बैदेशिक (१) ऋण									१३. यस चौमासिक अवधिको भौतिक प्रगतिः: ८३.८७ %							
	(२) अनुदान :																
													(रकम रू. लाखमा)				
क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०७७/७८ को									वार्षिक प्रगति			सूँचांकमा आधारित उपलब्धी	कै.
				बार्षिक लक्ष्य													
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट		
अ) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																	
११.१.२.२७	हात्तीसार भवन निर्माण	३१११२	वटा	१.०	२६.१५	५०.०							१.०	२६.१४	३१.१२		
११.३.७.४	डेस्कटप कम्प्युटर खरिद	३११२२	सेट	१.०	०.३१	०.६							१.०	०.३१	०.६		
११.१.२.१३	हात्तीको सेडघर निर्माण	३१११२	संख्या	१.०	३.६६	७.०							१.०	३.६६	३.५६		
११.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद	३११२३	पटक	१.०	०.५२	१.०							१.०	०.५२	१.०		
	क) पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				**३०.६४**	**५८.६**								**३०.६४**	**३६.२८**		
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																	
२.७.२१.९१	हात्तीसार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	३.१४	६.०							१.०	३.१४	५.८२		
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको जम्मा				**३.१४**	**६.०**								**६.२८**	**५.८२**		
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)				**३३.७८**	**६४.६**								**३३.७८**	**४२.१**		
	प्रशासनिक खर्च				**६६.२२**	**१२६.६३**								**५०.१**	**९५.८**		
	कुल जम्मा खर्च (ग +प्रशासनिक खर्च)				**१००.०**	**१९१.२३**								**८३.८८**	**१३७.९**		

आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति

१.आर्थिक वर्षः २०७७/७८										८. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिसतः २२.७१ , ९८.७४%							
२.बजेट उपशीर्षक नंः ३२९०३०११																	
३. मन्त्रालयः वन तथा वातावरण																	
४. आयोजना/कार्यालयको नामः बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय																	
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नामः राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग																	
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नामः श्याम कुमार शाह																	
७. यस अवधिको बजेट रू.: २३.०										९. चालु आ.ब.को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिसतः २२.७१,९८.७४%							

अनुसूची – ४

(क) मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण र अध्यक्षहरुको नामावली

क्र.सं.	उपभोक्ता समितिको नाम	ठेगाना	कार्यक्षेत्र (नगरपालिका, गाउँपालिका र वडाहरु)	वर्तमान अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं.
१.	देउराली हरियाली म.क्षे.उ.स	बैजनाथ गा.पा. १, बाँके	बैजनाथ गा.पा. १, बाँके	श्री कृष्ण बहादुर चौधरी	९८४४८०३३९५
२.	कोहलपुर म.क्षे.उ.स.	कोहलपुर न.पा., बाँके	कोहलपुर न.पा. १२, १३, बाँके	श्री सावित्रा पुन	९८५८०४३९११
३.	ढकेरी म.क्षे.उ.स.	राप्ती सोनारी गा.पा., बाँके	राप्ती सोनारी गा.पा. ९, बाँके	श्री शिव कुमार राना	९८४८०२२७३४
४.	मध्यविन्दु म.क्षे.उ.स.	राप्ती सोनारी गा.पा., बाँके	राप्ती सोनारी गा.पा. ८, बाँके	श्री हर्क बहादुर बिष्ट	९८४८०८१६२९
५.	राप्ती म.क्षे.उ.स.	राप्ती सोनारी गा.पा., बाँके	राप्ती सोनारी गा.पा. १, बाँके	श्री बल बहादुर घर्ती	९८४८०२८१२७
६.	राजकोट म.क्षे.उ.स.	राप्ती सोनारी गा.पा., बाँके	राप्ती सोनारी गा.पा. १, बाँके	श्री गेहेन्द्र कुमार खड्का ८	९८५८०२२५६०
७.	हात्तीदमार घुईयाबारी म.क्षे.उ.स.	कालिमाटी गा.पा., सल्यान	कालिमाटी गा.पा. ७, सल्यान	श्री डम्बर बहादुर पुन	९७४८०६५७८१
८.	फूर्केसल्ली मलई म.क्षे.उ.स.	बबई, दंगीशरण गा.पा. दाङ्ग	बबई गा.पा ७, दंगीशरण गा.पा. १, दाङ्ग	श्री गम्मर बहादुर घर्ती	९८४३२८७३५३
९.	पुरन्धारा म.क्षे.उ.स.	बबई गा.पा., दाङ्ग	बबई गाउँपालिका १, दाङ्ग	श्री पोखरसिंह बुढा	९७४८५६२०२५
१०.	समुदायमा आधारित चोरि शिकार नियन्त्रण इकाई संजाल	बैजनाथ गा.पा. १, बाँके	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्र	श्री कृष्णलाल चौधरी	९८५८०२६५१७

नोट : म.क्षे.उ.स. - मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति

* अध्यक्ष, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति

(ख) मध्यवर्ती सामुदायिक वन, मध्यवर्ती धार्मिक वन र मध्यवर्ती निजी वनहरुको विवरण

क्र.सं.	समूहको नाम	ठेगाना			घरधुरी संख्या	समूहको जनसंख्या			वनको कूल क्षेत्रफल (हे.)	नविकरण मिति	समयावधि समाप्त मिति	कै.
		जिल्ला	गा.पा.न.पा.वडा	स्थानीय तहको नाम		महिला	पुरुष	कूल				
१	सुर्यमूखी	बाँके	कोहलपुर ४	कोहलपुर न.पा.	५८	२१६	२०७	४२३	२६.६५	०७५।०७।२९	२०७९।७।२९	
२	ग्रामिण चेतना	बाँके	कोहलपुर ५	कोहलपुर न.पा.	२५७	६२०	६२९	१२४९	१३८.७९	०६९।११।१०	२०७४।११।०९	*
३	रामचरित्र	बाँके	कोहलपुर ५	कोहलपुर न.पा.	२३१	७५०	७५६	१५०६	१९६.७३	०६९।११।१०	२०७४।११।०९	*
४	मयूर	बाँके	बैजनाथ	बैजनाथ गा.पा.	४५४	१२८९	१३०५	२५९४	१३५.१०	२०७५।७।२९	२०७८।०७९	
५	रारा डाँफे	बाँके	बैजनाथ	बैजनाथ गा.पा.	१८६	४७२	४८१	९५३	१३६.८९	२०७६।११।२१		
६	वृन्दावन	बाँके	बैजनाथ	बैजनाथ गा.पा.	६९	३६६	२३५	६०१	८५.७०	०६९।११।१०		
७	श्रमजीवि	बाँके	राप्तीसोनारी ९	राप्ती सोनारी गा.पा.	६९	१८८	१९२	३८०	१४८.३४	०७०।०१।०२		
८	मनकामना	बाँके	कोहलपुर ५	कोहलपुर न.पा.	७३	२०५	१९४	३९९	८०.३८	०७०।०१।०२		
९	कालाखोला	बाँके	कोहलपुर	कोहलपुर न.पा.	१५२	४५६	४५१	९०७	९२.६८	०७०।०१।०२		
१०	बुलबुले	बाँके	कोहलपुर -५, भरैया,	कोहलपुर न.पा.	२०३	५६७	५७८	११४५	१९३.९४	०७०।०१।०२		
११	लालमाटिया	बाँके	कोहलपुर ४ र ५	कोहलपुर न.पा.	१८६	५४७	५९६	११४३	१७२.६७	०७०।०१।०२	२०७४।१२।३१	*
१२	रारा राधारानी महिला	बाँके	बैजनाथ	बैजनाथ गा.पा.	२८०	६८९	७०९	१३९८	१३७.२५	०७०।१०।१५		
१३	झिझरी	बाँके	राप्तीसोनारी ९	राप्ती सोनारी गा.पा.	१४०	३७४	४०१	७७५	१४९.४५	२०७५।०३।१०	२०८०।३।१०	
१४	पूष्पान्जली	बाँके	राप्तीसोनारी ८	राप्ती सोनारी गा.पा.	११७	२८८	२९५	५८३	१८९.४३	०७०।१०।१५		
१५	शिव	बाँके	राप्तीसोनारी ८	राप्ती सोनारी गा.पा.	८६	२१८	१९५	४१३	१३५.६३	०७०।१०।१५		
१६	शिवशंकर	बाँके	राप्तीसोनारी ८	राप्ती सोनारी गा.पा.	५६	१६८	१७१	३३९	१४७.९४	०७७।३।७		
१७	लक्ष्मी	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	६९	१६९	१५१	३२०	१२९.०४	०७०।१०।१५		
१८	शिवशक्ति	बाँके	राप्तीसोनारी ८	राप्ती सोनारी गा.पा.	१४२	३७४	३९०	७६४	१९९.२६	०७०।१०।१५		
१९	महिला उपकार	बाँके	कोहलपुर -१२, रोहिणी,	कोहलपुर न.पा.	९४	२४८	२२४	४७२	३५.३६	०७२।११।२०	२०७७।११।१९	

क्र.सं.	समूहको नाम	ठेगाना			घरधुरी संख्या	समूहको जनसंख्या			वनको कूल क्षेत्रफल (हे.)	नविकरण मिति	समयावधि समाप्त मिति	कैं.
		जिल्ला	गा.पा.न.पा.वडा	स्थानीय तहको नाम		महिला	पुरुष	कूल				
२०	भेरी	बाँके	कोहलपुर -१२, १३	कोहलपुर न.पा.	६२	१३१	१४१	२७२	३०.९०	०७२।११।२०	२०७७।११।१९	
२१	नवप्रतिभा महिला	बाँके	बैजनाथ	बैजनाथ गा.पा.	९७८	२७६९	२८८४	५६५३	२७०.९६	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
२२	लालीगुराँस	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	६०	१००	११७	२१७	२९।७८	०७२।११।२०	२०७७।११।१९	
२३	आँपखोली महिला	बाँके	राप्तीसोनारी ९	राप्ती सोनारी गा.पा.	२०९	५१८	५३३	१०५१	१०२.५४	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
२४	भवानी	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	१०३	१८५	२०२	३८७	५१.४३	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
२५	हाउखोला	सल्यान	कालिमाटी ७	कालिमाटि गा.पा.	७८	१३६	१५६	२९२	७७.२६	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
२६	झरना	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	१३२	३२१	३१८	६३९	६३.९४	०७२।११।३०	२०७७।११।२९	
२७	रिम्ना	बाँके	राप्तीसोनारी ९	राप्ती सोनारी गा.पा.	१६०	३२२	३३०	६५२	१७३.०१	०७२।११।१३	२०७७।११।१३	
२८	रारा मधुवन	बाँके	बैजनाथ	बैजनाथ गा.पा.	२७४	७३८	७४७	१४८५	१७१.३१	०७२।०२।२७	२०७६।२।२७	
२९	जय बागेश्वरी	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	८४	१५०	१५५	३०५	४१.४५	०७२।१०।२९	२०७७।१०।२८	
३०	नमुना	बाँके	कोहलपुर -१३,	कोहलपुर न.पा.	३२५	६२७	६५७	१२८४	१६१.६४	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
३१	जनकल्याण	बाँके	कोहलपुर -१३	कोहलपुर न.पा.	२९४	५७०	६०६	११७६	१४६.८७	०७२।११।२०	२०७७।११।१९	
३२	बागेसाल	बाँके	राप्तीसोनारी ९	राप्ती सोनारी गा.पा.	१९०	४१९	४८६	९०५	९०.०६	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
३३	कुसुमेश्वर महादेव	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	६३	६२	६५	१२७	२९.५१	०७२।११।१३	२०७७।११।१३	
३४	जलजला	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	१७७	३४७	३७५	७२२	८७.६५	०७२।०६।२४	२०७७।६।२४	
३५	रानीघाट	बाँके	कोहलपुर -१३	कोहलपुर न.पा.	२६७	५४३	४६९	१०१२	१३२.५७	०७२।११।२०	२०७७।११।१९	
३६	सिद्धेश्वर महादेव	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	५६	११०	११८	२२८	२६.८३	०७२।११।१३	२०७७।११।१३	
३७	रानीतलाउ	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	५१	१०२	११३	२१५	२२.१५	०७२।११।१३	२०७७।११।१२	
३८	सौरी	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	६४	२२४	११२	३३६	३०.८५	०७२।११।१३	२०७७।११।१३	
३९	जनशक्ति	बाँके	राप्तीसोनारी ८	राप्ती सोनारी गा.पा.	१५७	३८८	३८९	७७७	७८.२०	०७२।०६।२४	२०७७।६।२४	
४०	सिद्धिविनायक	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	३३	४८	५०	९८	१६.४९	०७२।१०।२९	२०७७।१०।२८	

क्र.सं.	समूहको नाम	ठेगाना			घरधुरी संख्या	समूहको जनसंख्या			वनको कूल क्षेत्रफल (हे.)	नविकरण मिति	समयावधि समाप्त मिति	कै.
		जिल्ला	गा.पा.न.पा.वडा	स्थानीय तहको नाम		महिला	पुरुष	कूल				
४१	प्रगतिशिल	बाँके	राप्तीसोनारी ९	राप्ती सोनारी गा.पा.	११२	२३३	२५६	४८९	५५.३१	०७३।०१।२६	२०७८।१।२५	
४२	मसुरीखेत	बाँके	कोहलपुर -४	कोहलपुर न.पा.	१०२	२६४	२७९	५४३	४९.४९	०७२।११।१३	२०७६।११।१२	
४३	रक्षा	बाँके	कोहलपुर -१२, चपरगौडी,	कोहलपुर न.पा.	११२	२९३	२७१	५६४	५५.८५	०७२।०६।०६	२०७७।६।६	
४४	जनएकता	बाँके	कोहलपुर २	बैजनाथ गा.पा.	२०७९	५९५८	५९८१	११९३९	४९५.०५	०७३।०३।२६	२०७८।३।२६	
४५	देउराली जनआश्रित	बाँके	बैजनाथ १	बैजनाथ गा.पा.	१०२५	२४७५	३६३०	६१०५	१९४.२९	०७३।०३।२८	२०७७।३।२८	
४६	आँमखोली	दाङ	बबई-७, मलई	बबई गा.पा.	४८	११४	१४१	२५५	५०.००	०७४।०२।२४	२०७९।२।२४	
४७	देउती	दाङ	बबई-७, माझगाउँ	बबई गा.पा.	५५	१००	११०	२१०	५६.२४	०७४।०२।२४	२०७९।२।२४	
४८	बसेरी	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	२१	३८	४५	८३	३१.३०	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
४९	पुलडाँडा	सल्यान	कालिमाटी ७	कालिमाटि गा.पा.	१८८	४६३	५०५	९६८	१९६.००	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५०	मलई जलजला		बबई-७, मलई	बबई गा.पा.	७८	१६८	१९५	३६३	९०.००	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५१	हरियाली	दाङ	बबई-७, मलई	बबई गा.पा.	५५	१३६	१३९	२७५	५५.०९	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५२	भुसाबारी	सल्यान	कालिमाटि-५	कालिमाटि गा.पा.	८५	२२१	२५५	४७६	८४.५५	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५३	देउराली	सल्यान	कालिमाटि ७, आम्बास	कालिमाटि गा.पा.	२४	६६	७३	१३९	२४.३९	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५४	सिमतारा	दाङ	दंगिशरण-१	दंगिशरण गा.पा.	४२	११०	११२	२२२	४६.७२	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५५	शिवशक्ति	दाङ	दंगिशरण-१	दंगिशरण गा.पा.	३८	१५३	१५४	३०७	४०.८२	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५६	बराह देव	दाङ	दंगिशरण-१	दंगिशरण गा.पा.	३८	१५३	११४	२६७	४२.२५	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५७	नमुना	दाङ	दंगिशरण-१	दंगिशरण गा.पा.	६०	१३९	१५२	२९१	६७.०४	०७४।०४।१५	२०७९।४।१५	
५८	जलेनी	दाङ	बबई-१, सिमलकुना	बबई गा.पा.	९३	२३७	२६१	४९८	८५.४५	०७४।०४।१५	२०७८।४।१५	
५९	धोबीखहरे	दाङ	बबई-१, दमारगाँउ	बबई गा.पा.	२६	१५१	१५७	३०८	९०.२८	०७४।०४।१५	२०७८।४।१५	
६०	बाँसघारी	दाङ	बबई-१, क्यूरेनी	बबई गा.पा.	६४	१६४	१५१	३१५	९०.३७	०७४।०४।१५	२०७८।४।१५	

क्र.सं.	समूहको नाम	ठेगाना			घरधुरी संख्या	समूहको जनसंख्या			वनको कूल क्षेत्रफल (हे.)	नविकरण मिति	समयावधि समाप्त मिति	कै.
		जिल्ला	गा.पा.न.पा.वडा	स्थानीय तहको नाम		महिला	पुरुष	कूल				
६१	लक्ष्मी	दाङ	बबई-१, कप्ताने	बबई गा.पा.	४५	१३५	१४४	२७९	८९.५९	०७४।०४।१५	२०७८।४।१५	
६२	देउराली	दाङ	बबई-१, जिला	बबई गा.पा.	६०	१४३	१५०	२९३	९०.२०	०७४।०४।१५	२०७८।४।१५	
६३	त्रिवेणी	दाङ	बबई-१, बञ्चरे	बबई गा.पा.	४५	१००	११२	२१२	९०.७०	०७४।०४।१५	२०७८।४।१५	
६४	हरियाली	सल्यान	कालिमाटी ७	कालिमाटि गा.पा.	९४	२००	२५१	४५१	१०३.५०	०७४।०९।०७	२०७९।९।७	
६५	गंगटे खोली	सल्यान	कालिमाटी ७	कालिमाटि गा.पा.	१२३	३१०	३०५	६१५	१३५.००	०७४।०९।०७	२०७९।९।७	
६६	दलित हीत	बाँके	कोहलपुर -१२ दाउना,	कोहलपुर न.पा.	१२५	२४९	२५१	५००	१२९.००	२०७५।०७।२९	२०८०।७।२९	
६७	तारादेवि	बाँके	राप्ती सोनारी,८	राप्ती सोनारी गा.पा.	१०२	२४९	२८०	५२९	५१.००		२०७७।५।२४	
६८	शहिद सम्झना	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका, १२	कोहलपुर न.पा.	६२	१४४	१५९	३०३	२७.७३			
६९	जनआस्था	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका, १२	कोहलपुर न.पा.	२८७	७२८	७१९	१४४७	१४२.७२			
७०	बहिनी खोला	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका, १२	कोहलपुर न.पा.	८१	१९३	२३०	४२३	१२५.२७			
७१	सुन्दर	बाँके	कोहलपुर -३	कोहलपुर न.पा.	२५७	५९८	६४२	१२४०	२५०।२५	०६१।०५।१६		*
७२	शिखर	बाँके	कोहलपुर -१, ३, एकतानगर,	कोहलपुर न.पा.	१३२	३५६	३५९	७१५	८३।२५	०६६।०१।२३		*
७३	वनदेवी	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	१०३	२२१	२६४	४८५	१८४।००	०६६।०२।०६		
७४	जनकल्याण	बाँके	राप्ती सोनारी १	राप्ती सोनारी गा.पा.	९३	२२१	२३२	४५३	१९८।५०	०६६।०३।१४		
	जम्मा				१२६९३	३२४९७	३४२६२	६६७५९	७९६८			

नोट : * सबै उपभोक्ताहरु मध्यवर्ती क्षेत्र भन्दा बाहिर रहेका ।

अनुसूची–५

(क) वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत वितरणको विवरण (आ.व. २०७७।०७८)

सि नं.	क्षतिको विवरण	क्षतिको परिमाण	राहत रकम रु.
१.	सामान्य घाईते	९	९४६००
२.	सख्त घाईते	१०	११२९००४
३.	मानिस मृत्यु	१	१००००००
४.	पशुधनको क्षति	१३९	२८०८७७०
५.	भण्डारण गरेको अन्नको क्षति		
६.	घरगोठको क्षति	१	१००००
७.	अन्नबालीको क्षति	७४०	३९२९०७८
	जम्मा	**९००**	**८९७१४५२**

वन्यजन्तुको नाम	हात्ती	गैंडा	बाघ	भालु	चितुवा	हिँउ चितुवा	ध्वाँसे चितुवा	ढ्वाँसो	जंगली कुकुर	जंगली बँदेल	अर्ना	मगर गोही	अजिंगर	गौरी गाई	बाँदर	जम्मा
घटना संख्या	४		४७	३	९४					७५२						९००

सि.नं.	आर्थिक बर्ष	घटना संख्या	वितरण भएको राहत रकम रु.	कैफियत
१	०७०।०७१	५२	९६१८१	
२	०७१।०७२	३१	६६९९०	
३	०७२।०७३	३६	१०५१२४	
४	०७३।०७४	३०	११४५४०	
५	०७४।०७५	३०५	१४२८०७२	
६	०७५।०७६	४५६	६००९३४२	
७	०७६।०७७	४५६	७१३३३०१	
८	०७७।०७८	९००	८९७१४५२	
	जम्मा	**२४३६**	**२३९२५००२**	

अनुसुची-६

(क) विभिन्न कारणबाट भएको वन्यजन्तुको मृत्युको विवरण

सि.नं.	प्रजाति	मिति	स्थान	लिङ्ग	संख्या	उमेर	मृत्युको कारण	जम्मा	उद्धार पश्चात गरिएको कारबाही	कै
१	चितल	०७७।०४।०८	बैजनाथ ४, बाँनियाबार	पो.	१	३ वर्ष	प्राकृतिक	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२	बदेल	०७७।०४।२४	राप्ती सोनारी ९, ढकेरी	पो.	१	३ वर्ष	चोरी शिकारी	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३	चितल	०७७।०५।१३	सिक्टा नहर, ओभरी	भा.	१	४ वर्ष	सिक्टा नहरमा	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४	बदेल	०७७।०५।१८	राप्ती सोनारी ८, बालापुर	पो.	१	३ वर्ष	चोरी शिकारी	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५	चितल	०७७।०५।२६	बैजनाथ १, चिसपानी	पो.	१	२ वर्ष	कुकुरको टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६	बाँदर	०७७।०५।२७	बैजनाथ १, चिसापानी	पो.	१	२ वर्ष	कुकुरको टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
७	बाँदर	०७७।०६।१	ओभरी पुल	पो.	१	१	प्राकृतिक	१	ओभरीमा गाडेको	
८	दुम्सी	०७७।०६।१०	ओभरी पुल	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	ओभरीमा गाडेको	
९	बाँदर	०७७।०६।१८	ओभरी पुल	भा.	१		प्राकृतिक	१	ओभरीमा गाडेको	
१०	चरीबाघ	०७७।०६।१९	पूर्वी गाभर	पो.	१	१.५	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
११	बाँदर	०७७।०६।२८	खैरी	भा.	१	५	प्राकृतिक	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१२	चौका	०७७।०६।२८	खैरी	भा.	१	३	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१३	दुम्सी	०७७।०७।०१	कुसुम	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१४	बदेल	०७७।०७।०३	लौकी	पो.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१५	बदेल	०७७।०७।२२	खैंरी	भा.	१	४	चोरी सिकारी	४	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१६	बदेल	०७७।०७।२६	तिलकन्या	भा.	१	८ म.	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१७	स्याल	०७७।०८।३	मुगुवा पुल	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१८	स्याल	०७७।०८।०८	शम्शेरगंज	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
१९	कालो गो होरो	०७७।०८।१४	मुगुवा पुलको पश्चिम	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	

सि.नं.	प्रजाति	मिति	स्थान	लिङ्ग	संख्या	उमेर	मृत्युको कारण	जम्मा	उद्धार पश्चात गरिएको कारबाही	कै
२०	बदेल	०७७।०८।१५	लौकी खोला	भा.	१	५	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२१	वन विरालो	०७७।०८।२१	गोथलेवा खोला	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२२	बाँदर	०७७।०८।२२	प्रगतानगर	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२३	बदेल	०७७।०८।२३	बैजनाथ४ कोशिलानगर	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२४	चितल	०७७।९।१५	प्रगतिनगर पोष्ट	पो.	१	४	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२५	बदेल	०७७।९।२	बैरिया बजार	भा.	१	१.५	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२६	बाँदर	०७७।९।२१	तिलकन्या	पो.	१	६ म.	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२७	मलसाप्रो	०७७।१०।०४	प्रगतिनगर पोष्ट	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२८	चितल	०७७।१०।०७	प्रगतिनगर पोष्ट	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
२९	चौका	०७७।१०।०७	देउराली पोष्ट	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३०	रतुवा	०७७।१०।०९	ओभरी पुल	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३१	बदेल	०७७।१०।१०	समशेरगञ्ज	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३२	बदेल	०७७।१०।१०	कोहलपुर १२	पो.	१	२	प्राकृतिक	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३३	रतुवा	०७७।१०।१५	कोहलपुर १३	पो.	१	२	कुकुरको टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३४	चितल	०७७।१०।२२	जंगल क्षेत्र ओभरी	पो.	१	१ म.	कुकुरको टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३५	चितल	०७७।१०।२३	चिसापानी क्षेत्र	पो.	१	१	कुकुरको टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३६	बाँदर	०७७।१०।२५	प्रगतिनगर पोष्ट	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३७	स्याल	०७७।१०।१७	अगैया बजार	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३८	मलसाप्रो	०७७।११।०३	देउराली पोष्ट	भा.	१	३	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
३९	निरबिरालो	०७७।११।०३	विकासनगर	पो.	१	४	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४०	स्याल	०७७।११।११	देउराली पोष्ट	भा.	१	४	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४१	खरायो	०७७।११।०८	खडकबार पोष्ट	भा.	१	२	कुकुरको टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	

सि.नं.	प्रजाति	मिति	स्थान	लिङ्ग	संख्या	उमेर	मृत्युको कारण	जम्मा	उद्धार पश्चात गरिएको कारबाही	कै
४२	चौका	०७७।११।०९	खडकबार पोष्ट	भा.	१	३	प्राकृतिक	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४३	न्याउरी मुसा	०७७।११।१२	बालापुर पोष्ट	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४४	चितल	०७७।११।२७	पूर्व पश्चिम राजमाग, ओ भरी	पो.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४५	चितल	०७७।११।२८	जंगल क्षेत्र ओभरी	भा.	१	१	सिक्टा नहर	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४६	चितल	०७७।१२।०३	सिक्टा नहर	भा.	१	२	सिक्टा नहर	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४७	बदेल	०७७।१२।०६	समसेरगंज	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४८	मलसाप्रो	०७७।१२।१०	कोहलपुर १२	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
४९	निरबिर ालो	०७७।१२।१४	खैरी पोष्ट	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५०	निरबिर ालो	०७७।१२।२७	ढकेरी	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५१	चौका	०७८।०१।०२	ओभरी पुल	भा.	१	३ म.	अन्य	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५२	बाँदर	०७८।०१।०३	खैरी पोष्ट नजिकै	पो.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५३	चितल	०७८।०१।०७	मुगुवा पुल	पो.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५४	बदेल	०७८।०१।०५	विकाशनगर ११, कोहलपुर	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५५	बदेल	०७८।०१।१३	कोहलपुर १३	भा.	१	२	अन्य	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५६	हात्ति	०७८।०२।०१	चुरे क्षेत्र	भा.	१	५२	प्राकतिक	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५७	बाँदर	०७८।०२।०१	मुगुवा पुल पूर्व	पो.	१	४	सडक दुर्घटना	२	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५८	लोखर्के	०७८।०२।०२	दुई न वनवथ	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
५९	चित्तल	०७८।०२।०७	विकाशनगर ११, कोहलपुर	भा.	१	२	कुकुर टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६०	चित्तल	०७८।०२।०९	वालापुर	भा.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६१	राते	०७८।०२।०९	मुगुवा पुल	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	

सि.नं.	प्रजाति	मिति	स्थान	लिङ्ग	संख्या	उमेर	मृत्युको कारण	जम्मा	उद्धार पश्चात गरिएको कारबाही	कै
६२	लोखर्के	०७८।०२।०९	मुगुवा पुल	पो.	१	१	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६३	कोईरालो	०७८।०२।०९	बाँसखोली, कुसुम	पो.	१	६ म.	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६४	बदेल	०७८।०२।२१	कोहलपुर १२	भा.	१	२	प्राकतिक	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६५	चित्तल	०७८।०२।२२	मुगुवा मचान	भा.	१	२	चोरी सिकारी	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६६	अजिंगर	०७८।०२।२२	सौरी। कुसुम	पो.	१	६ म.	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६७	दुम्सी	०७८।०२।२२	मुगुवा मचान	भा.	१	२	चोरी सिकारी	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६८	बाँदर	०७८।०२।२६	समशेरगंज	भा.	१	२	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
६९	चित्तल	०७८।०३।०२	कोहलपुर १२, प्रगतिनगर	भा.	१	३	सडक दुर्घटना	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
७०	चित्तल	०७८।०३।१३	कोहलपुर १२, खड्गवार	भा.	१	५	कुकुर टोकाई	२	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	
७१	चित्तल	०७८।०३।१९	कोहलपुर २, शक्तिनगर	पो.	१	३	कुकुर टोकाई	१	मुचुल्का तयार गरी गाडेको	

(ख) वन्यजन्तु उद्दारको विवरण

सि.नं.	प्रजाति	संख्या	कारण	जि.पि.एस बिन्दु	कैफियत
१	चितल	१	कुकुरको टोकाई	X0566268,Y3123501	बाँके रा.नि कार्यालय,पश्चिम सेक्टर मा ल्यायर छाडियो ।
२	बदेल	१	असक्त अवस्था उद्धार गरिएको ।	X0568234,Y3128164	बाँके रा.नि कार्यालय,,पश्चिम सेक्टर मा ल्यायर छाडियो ।
३	बदेंल	१	जंगलबाट गाँउमा पसेको ।	X0608743,Y3098915	सकुशल जंगलमा छोडेको
४	बदेल	१	असक्त अवस्था उद्धार गरिएको ।	X0568124,Y3128263	बाँके रा.नि कार्यालय,ओभरी बुझाईएको ।
५	बादर	१	घाईते अवस्थामा फेला परेको ।	X0608743,Y3098915	उपचार गरी १ महिना पाली सकुशल जंगलमा छोडेको ।
६	चितल	१	कुकुरको टोकाई	X0568521,Y3128325	उद्धार पछि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय कोर ईलाकामा लगी छाडियो
७	चरा	१	पश्चिम सेक्टर कार्यालयमा असक्त अवस्थामा फेला ।	X0561407,Y3119769	उद्धार पछि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय कोर ईलाकामा लगी छाडियो
८	अजीङ्गर	१	मध्यवर्ती क्षेत्रबाट उद्धार गरिएको ।	X0572174,Y3123185	उद्धार पछि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको कोर ईलाकामा लगी छाडियो ।

सि.नं.	प्रजाति	संख्या	कारण	जि.पि.एस बिन्दु	कैफियत
९	अजीङ्गगर	१	मध्यवर्ती क्षेत्रबाट उद्धार गरिएको ।		बाँके रा.नि को १ नं वनपथमा छोडिएको ।
१०	बदेल	१	उद्धार गरिएको ।	X0564027,Y3120689	उद्धार गरि बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,ओभरी बुझाईएको ।
११	मगर गोहि	१	धानको खेतवारी बाट उद्धार गरिएको ।		उद्धार गरि राप्ति नदिमा लगी छाडिएको ।
१२	बदेल	१	डि.व.का ले कोहलपुर सेक्टरमा छोडेको ।		कोहलपुरबाट मुख्य कार्यालय ओभरीमा बुझाएको र ओभरीबाट जंगलमा छोडेको ।
१३	बाँदर	१	ओसारपसार गर्ने क्रममा भेटाईको ।		मुख्य कार्यालय ओभरीबाट जंगलमा छोडेको ।
१४	निल गाई	१	कुकुरको टोकाई बाट असक्त अवस्था उद्धार गरिएको ।	X0567392,Y3124354	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,पश्चिम सेक्टरमा ल्यायर छाडियो ।
१५	अजिङ्गगर	१	आफनौ प्राकृतिक बासस्थान छोडि मानव वस्तीमा प्रवेश ।		बालापुरबाट उद्धार गरी पुनः जंगलमा छोडने ।
१६	बँदेल	२	डि.व.का देउखुरी बाटउद्धार गरी यहाँ ल्याईयो ।		बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको कोर ईलाकामा लगी छाडियो ।
१७	अजीङ्गगर	१	गाउँ बाट उद्धार गरिएको ।		बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको कोर ईलाकामा लगी छाडियो ।
१८	बँदेल	१	सिक्टा नहर ढेकरीबाट उद्धार गरिएको ।	X575717, Y3114615	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,पश्चिम सेक्टरमा ल्यायर छाडियो ।
१९	बँदेल	१	मानव वस्तीमा प्रवेश ।	X591185, Y3113720	बालापुरबाट उद्धार गरी पुनः जंगलमा छोडने ।
२०	चित्तल	२	सिक्टा नहर ओवरीबाट उद्धार गरिएको ।		बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको कोर ईलाकामा लगी छाडियो ।
२१	चितल	२	कोहलपुर न पा २ विकास नगर म क्षेत्र बाट उद्धार गरीएको	X0567177,Y3121023	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,ओभरीमा छाडियको
२२	चौका	१	झाडि सफाई बेला भेटेको ।		मुख्य कार्यालय्मा पठाईएको ।
२३	चौका	१	वन डढेलोबाट अलपत्र परेको	X604626,Y3033064	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,ओभरीमा बुझाईएको
२४	चित्तल	१	सडकमा अलपत्र परेको		बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,ओभरीमा बुझाईएको

सि.नं.	प्रजाति	संख्या	कारण	जि.पि.एस बिन्दु	कैफियत
२५	अजिंगर	१	सिक्टा गाँउँबाट उद्धार गरिएको ।	X594060,Y3202223	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कोर एरियामा छाडियो ।
२६	अजिंगर	१	मानव वस्तीमा प्रवेश ।	X0572174, Y3123185	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कोर एरियामा छाडियो ।
२७	चित्तल	१	सिक्टा नहर ओवरीबाट उद्धार गरिएको ।		बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज मुख्य कार्यालयेमा ल्याईयो ।
२८	चित्तल	१	सिक्टा नहर ओवरीबाट उद्धार गरिएको ।		बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको कोर ईलाकामा लगी छाडियो ।

विभिन्न आर्थिक बर्षमा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरुको एकमुष्ठ विवरण

सि.नं	आर्थिक बर्ष	घटना संख्या	कैफियत
१	०७१।०७२	२४	
२	०७२।०७३	५०	
३	०७३।०७४	८३	
४	०७४।०७५	८२	
५	०७५।०७६	६६	
६	०७६।०७७	६३	
७	०७७।०७८	७१	
	जम्मा	४३९	

उद्दार गरिएका वन्यजन्तुहरुको विवरण

सि.नं	आर्थिक बर्ष	घटना संख्या	कैफियत
१	०७१।०७२		
२	०७२।०७३	३०	
३	०७३।०७४	३१	
४	०७४।०७५	३७	
५	०७५।०७६	३२	
६	०७६।०७७	२१	
७	०७७।०७८	३१	
	जम्मा	१८२	

अनुसूची–७
पक्राउ परेका मानिसहरुको विवरण

महिना												जम्मा	कैफियत
२०७७ श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्त्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	२०७८ बैशाख	जेष्ठ	असार		
१४	५	७	१	१		१५	७	७		२	२	६४	

नोट : कार्यालय र अदालत तर्फ पेश भएका मुद्दामा पक्राउ परेका जम्मा संख्या ।

अनुसुची–८

(क) विभिन्न आयोजनाहरुले प्रयोग गरिरहेको बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको जग्गाको विवरण

सि.नं	वन क्षेत्रको जग्गा उपलब्ध गराईएको संस्थाको नाम र ठेगाना	वन क्षेत्रको जग्गा उपलब्ध गराईएको संस्थाको उद्देश्य	उपलब्ध गराईएको जग्गाको क्षेत्रफल हे.		वन क्षेत्रको जग्गा उपलब्ध गराउन विभाग र सम्बन्धित संस्था विच सम्झौता भएको मिति	वन क्षेत्रको जग्गा उपलब्ध गराईने अवधि –कति वर्षको लागि)	वन क्षेत्रको जग्गा उपलब्ध गराउदा गरिएको सम्झौता बमोजिम हटाउनुपर्ने रुख विरुवाहरूको संख्या	हटाईएको रुख विरुवाहरू को संख्या	हाल सम्म गरिएको बृक्षारोपण (हे.) र विरुवा संख्या दुवैमा उल्लेख गर्ने	सम्झौता बमोजिम सट्टा जग्गा उपलब्ध गराउनुपर्ने क्षेत्रफल (हे.)	हाल सम्म उपलब्ध गराईएको सट्टा जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	लिज वापत हालसम्म उपलब्ध गराईएको रकम रु.
			स्थाई	अस्थाई								
१.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, बुटवल कोहलपुर १३२ केभी दोस्रो सर्किट प्रशारण लाईन आयोजना	विद्युत सवस्टेशन निर्माण	२ हे.		२०६९।१।२२		११३	११३	८ हे. ८००० विरुवा			६,०९,३४३।४९
२.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण कुसुम हापुरे विद्युत प्रशारण लाईन आयोजना, तुलसीपुर दाङ्ग	विद्युत प्रशारण लाईन विस्तार गर्ने	१५.९६६ हे.		२०६९।७।१७		१५७८	१५७८	४१ हे. ३९४५० विरुवा			१५,००,०००।
३.	सिक्टा सिचाँई आयोजना बाँके ।	नहर निर्माण	४८.५२५ हे.		२०६८।१०।११		४०८७	४०८७	११२.५३ हे. १०२१७५ विरुवा			३८,६६,८१७।
४.	कोहलपुर साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, कोहलपुर ११, बाँके ।	खानेपानी प्रसोधन केन्द्र निर्माण	१०.५६ हे.		२०७३।७।२	४०						१९,०५८।
५.	सामुदायिक ग्रामिण विद्युतिकरण आयोजना, राप्ती सोनारी १, बाँके ।	विद्युत प्रशारण लाईन निर्माण			२०७३।७।९		१४६	१४६				१,४८,९२२।

अनुसूची–९

आ.व. २०७६।०७७ को राजश्वको विवरण, हालसम्मको राजश्व विवरण र बेरुजुको विवरण

(क) आ.व. २०७७।०७८ को राजश्व विवरण

क्र.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	रकम रु.	कैफियत
१	पर्यटक विदेशी	जना	३	३९८२	
२	पर्यटक सार्क	जना	३	१९९२	
३	पर्यटक नेपाली	जना	४३६	३८६६९	
४	खर खडाई, वनकस दस्तुर	जना		१२८३७०	
५	व्यवसायिक जंगल ड्राइभ (कार)	पटक			
६	व्यवसायिक जंगल ड्राइभ (भ्यान)	पटक			
७	व्यवसायिक जंगल ड्राइभ (जीप)	पटक	२	८८५०	
८	हात्ती सफारी (नेपाली)	जना	१६२	७३२३०	
९	नदीजन्य पदार्थ (ढुंगा, गिट्टी, वालुवा वापत)			९०१२९८	
१०	ईजाजत दस्तुर (माछा मार्ने अनुमति)			२९१७२	
११	टेण्डर फाराम विक्रि			२१००००	
१२	दण्ड जरिवाना			२००६४६१	
१३	च्याउ संकलन ईजाजत				
१४	वन रोयल्टी			११८९५४४	
१५	वेरुजु			८५०००	
१६	लिलाम				
१७	सरकारी सम्पतिको बहालबाट प्राप्त			३१०५७६३	
	जम्मा रु.			६५६४२३७	

(ख) बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको हालसम्मको राजश्व विवरण

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	बार्षिक जम्मा राजश्व रु.	कैफियत
१.	०६७।०६८	८,७३,१०१	
२.	२०६८।०६९	१७,४२,०८६	
३.	२०६९।०७०	६९,०९,६४४	

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	बार्षिक जम्मा राजश्व रु.	कैफियत
४.	२०७०।०७१	१,७५,६४,३९४	
५.	२०७१।०७२	४४,८८,७४७	
६.	२०७२।०७३	१,७१,९८,२३४	
७.	२०७३।०७४	६४,७५,३७३	
८.	२०७४।०७५	५९,०३,५३९	
९.	२०७५।०७६	१,०४,४९,९८२	
१०.	२०७६।०७७	२२,२०,७४५	
११.	२०७७।०७८	६५,६४,२३७	

(ग) बेरुजुको विवरण

क्र.सं.	बेरुजुको प्रकार	जम्मा रकम रु.	यस आ.व.मा फर्स्यौट रकम रु.	बाँकी रकम रु.	कैफियत
१	असुल गर्नुपर्ने	३६३०	-	३६३०	
२.	नियमित गर्नुपर्ने	९६९०३६७	-	९६९०३६७	
३.	प्रमाण जुटाउनुपर्ने	-	-	-	
४.	कर्मचारी पेश्की	-	-	-	
५.	अन्य पेश्की	-	-	-	
६.	अन्य		-		
	जम्मा	९६९३९९७		९६९३९९७	

अनुसुची–१०

(क) यस आर्थिक वर्षमा सरुवा भई गएका र सरुवा भई आएका कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	सरुवा भई गएको / आएको मिति	सरुवा भई गएको / आएको कार्यालय	कैफियत
१.	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	प्रमोद भट्टराई	२०७७।०७।२२	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	गएको
२.	सहायक संरक्षण अधिकृत	पुरुषोत्तम शर्मा	२०७७।०९।०१	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	गएको
३.	सहायक संरक्षण अधिकृत	बिष्णु रोकाया	२०७७।१०।०१	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	गएको
४.	कम्प्युटर अपरेटर	चक्र बहादुर पराजुली	२०७७।०९।१०	श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय	गएको
५.	खरिदार	किशोर शर्मा	२०७७।११।०१	मुख्यमन्त्री कार्यालय कर्णाली प्रदेश	गएको
६.	खरिदार	लक्ष्मी उपाध्याय	२०७७।०८।२५	गोश्वरा हुलाक कार्यालय, काठमाडौं	गएको
७.	सिनियर गेमस्काउट	प्रेम बहादुर खत्री	२०७७।०९।०१	राजिनामा	गएको
८.	गेमस्काउट	योगानन्द पाठक	२०७७।१०।०१	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष कार्यालय	गएको
९.	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्याम कुमार शाह	२०७७।०६।२२	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	आएको
१०.	सहायक संरक्षण अधिकृत	गोपाल बहादुर घिमिरे	२०७७।१२।१८	अपिनम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय	आएको
११.	सहायक संरक्षण अधिकृत	पुरुषोत्तम शर्मा	२०७७।०७।२२	ढोरपाटन शिकार आरक्ष कार्यालय	आएको
१२.	सहायक संरक्षण अधिकृत	उत्तम कुमार चौधरी	२०७७।१०।०४	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	आएको
१३.	सिनियर गेमस्काउट	देवकी बुढा	२०७७।१०।२२	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	आएको
१४.	गेमस्काउट	मदन भण्डारी	२०७७।१०।१	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	आएको

(ख) कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम	कैफियत
		कार्यालय तर्फ	
१.	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्याम कुमार शाह	
२.	सहायक संरक्षण अधिकृत	गोपाल बहादुर घिमिरे	
३.	सहायक संरक्षण अधिकृत	उत्तम कुमार चौधरी	
४.	सहायक संरक्षण अधिकृत	महेश न्यौपाने	
५.	रेञ्जर	खिमराज ओली	
६.	रेञ्जर	प्रणय कुमार झा	
७.	रेञ्जर	राजन पण्डित	
८.	रेञ्जर	निलम कार्की	
९.	रेञ्जर	अनिल कुमार राम	अध्ययन विदा
१०.	रेञ्जर	विनोद वि.क.	
११.	रेञ्जर	विनिता के.सी.	
१२.	रेञ्जर	पुष्पा कुमारी मिश्र	
१३.	रेञ्जर	सुनिता महतरा	
१४.	रेञ्जर	देउरुपा परियार	
१५.	नायव सुब्बा	बिनोद कुमार रिजाल	
१६.	लेखापाल	भगिरथ धिताल	
१७.	नायव सुब्बा (न्याय)	मोहन सापकोटा	
१८.	खरिदार	जिवराज उपाध्याय	
१९	खरिदार	राम प्रसाद जैसी	
२०.	खरिदार	राजन आर्चाय	
२१.	सिनियर गेमस्काउट	देवकी बुढा	
२२.	सिनियर गेमस्काउट	मेघराज बराल	
२३.	सिनियर गेमस्काउट	देउरुपा परियार	
२४..	सिनियर गेमस्काउट	राजु वि.क.	
२५.	सिनियर गेमस्काउट	हरिकृष्ण भण्डारी	
२६.	सिनियर गेमस्काउट	पूर्मिला गिरी	

क्र.सं.	पद	नाम	कैफियत
२७.	सिनियर गेमस्काउट	राम बहादुर पुन	
२८.	सिनियर गेमस्काउट	शरद शर्मा	
२९.	सिनियर गेमस्काउट	सुशिला बोहरा	
३०.	सिनियर गेमस्काउट	कृष्ण खड्का	
३१.	सिनियर गेमस्काउट	सृजना अधिकारी	
३२.	सिनियर गेमस्काउट	जंग बहादुर रावल	
३३.	सिनियर गेमस्काउट	गोविन्द उपाध्याय	
३४.	सिनियर गेमस्काउट	दुर्गा थापा	
३५.	सिनियर गेमस्काउट	विश्वनाथ वली	
३६.	सिनियर गेमस्काउट	हेमराज रोकाया	
३७.	सिनियर गेमस्काउट	हरि काफ्ले	
३८.	सिनियर गेमस्काउट	दिपक चौलागाई	
३९.	सिनियर गेमस्काउट	लोकेश बिष्ट	
४०.	सिनियर गेमस्काउट	चेत बहादुर खड्का	काज सूर्यविनायक
४१.	गेमस्काउट	बेल बहादुर सुनार	
४२.	गेमस्काउट	जितेन्द्र वली	
४३.	गेमस्काउट	उत्तम खड्का	
४४.	गेमस्काउट	ईश्वरी पन्थी	
४५.	गेमस्काउट	विष्णु बहादुर घर्ती	
४६.	गेमस्काउट	सौरभ विष्ट	
४७.	गेमस्काउट	भक्त बहादुर बुढा	
४८.	गेमस्काउट	रमानन्द अधिकारी	
४९.	गेमस्काउट	रतन बुढा	
५०.	गेमस्काउट	पूर्णलाल कामी	
५१.	गेमस्काउट	कुमार थापामगर	
५२.	गेमस्काउट	चक्र बहादुर शाही	
५३.	गेमस्काउट	झपेन्द्र पौडेल	
५४.	गेमस्काउट	लोकराज गौतम	

क्र.सं.	पद	नाम	कैफियत
५५.	गेमस्काउट	पृथ्वी सिंह थापा	
५६.	गेमस्काउट	कल बहादुर चौधरी	
५७.	गेमस्काउट	सहदेव थारु	
५८.	गेमस्काउट	दिपेन्द्र खड्का	
५९.	गेमस्काउट	दिलचन्द्र तारामी	
६०.	गेमस्काउट	प्रतिक शाही	
६१.	गेमस्काउट	ईश्वर आर्चाय	
६२.	गेमस्काउट	निर्मल कुमार पौडेल	
६३.	गेमस्काउट	कृष्ण कठायत	
६४.	गेमस्काउट	धन बहादुर मल्ल	
६५.	गेमस्काउट	गिता बिष्ट	
६६.	गेमस्काउट	जगदिश कुमार रावत	
६७.	गेमस्काउट	सम्झना चौधरी	
६८.	गेमस्काउट	तिलक घर्तीमगर	
६९.	गेमस्काउट	याम बहादुर सार्की	
७०.	गेमस्काउट	हेमराज चौधरी	
७१.	गेमस्काउट	खिम बहादुर बिष्ट	
७२.	गेमस्काउट	झक्क प्रसाद भट्ट	
७३.	गेमस्काउट	मनिसा कुमारी चलाउने	
७४.	गेमस्काउट	जयलक्ष्मी कठायत	
७५.	गेमस्काउट	श्याम कुमार सारु मगर	
७६.	गेमस्काउट	हेमराज चौधरी	
७७.	गेमस्काउट	मन बहादुर गुरुङ	
७८.	गेमस्काउट	चन्द बहादुर बुढा	
७९.	गेमस्काउट	धन बहादुर खत्री	
८०.	गेमस्काउट	निराजन सिंह	
८१.	गेमस्काउट	यज्ञ सिंह ठकुरी	
८२.	गेमस्काउट	नविन कंडेल	

क्र.सं.	पद	नाम	कैफियत
८३.	गेमस्काउट	रोहीत सार्की	
८४.	गेमस्काउट	मान बहादुर बुढाथोकी	
८५.	गेमस्काउट	प्रेम कठायत	
८६.	गेमस्काउट	आशाराम चौधरी	
८७.	गेमस्काउट	महेश रोकाया	
८८.	गेमस्काउट	बसुन्धारा आचार्य	
८९.	गेमस्काउट	खुम बहादुर पुन मगर	
९०.	गेमस्काउट	भागिराम चौधरी	
९१.	गेमस्काउट	गणेश शाही	
९२.	गेमस्काउट	रुद्र प्रसाद अधिकारी	
९३.	गेमस्काउट	जित बहादुर वली	
९४.	गेमस्काउट	राजेन्द्र बुढा	
९५.	गेमस्काउट	जनक बहादुर वर	
९६.	गेमस्काउट	उदयराम ओली	
९७.	गेमस्काउट	विवेक बुढामगर	
९८.	गेमस्काउट	गंगालाल थापा	
९९.	गेमस्काउट	विनोद मल्ल	
१००.	गेमस्काउट	मिलन बि.एम.	
१०१.	गेमस्काउट	नन्द लाल घर्ती	
१०२.	गेमस्काउट	हिरे प्रसाद जैसी	
१०३.	गेमस्काउट	कुसला मल्ल	
१०४.	गेमस्काउट	टेकराज रिजाल	
१०५.	गेमस्काउट	मदन भण्डारी	
कार्यालय तर्फ करारमा कार्यरत कर्मचारीहरु			
१०६.	कार्यालय सहयोगी	श्री थम्मन खत्री	
१०७.	कार्यालय सहयोगी	श्री प्रमोद थारु	
१०८.	हलुका सवारी चालक	श्री राजुराम चौधरी	
१०९.	हलुका सवारी चालक	श्री खुसिराम थारु	

क्र.सं.	पद	नाम	कैफियत
११०.	हलुका सवारी चालक	श्री सुरेन्द्र चौधरी	
		हात्तीसार तर्फ	
१११.	नायब सुब्बा	श्री भग्गा थारु	
११२.	दरोगा	श्री पुष्पराज कुमाल	
११३.	माहुत	श्री मिन कुमारी खड्का	
११४.	माहुत	श्री विजय थारु	
११५.	माहुत	श्री सुरेन्द्र प्रसाद शर्मा	
११६.	माहुत	श्री रिता कुमारी सुवेदी	
११७.	माहुत	श्री बालमित यादव	
११८.	माहुत	श्री रुपलाल थारु	
११९.	माहुत	श्री बलिराम थारु	
१२०.	माहुत	श्री राजाराम थारु	
१२१.	माहुत	श्री मुन्सिराम थारु	
१२२.	माहुत	श्री सावितराम थारु	
		हात्तीसार तर्फ सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरु	
१२५	फणित	श्री आशाराम थारु	
१२६	फणित	श्री राजाराम चौधरी	
१२७	फणित	श्री सुरेन्द्र सिंह	
१२८	पछुवा	श्री राजाराम थारु	
१२९	पछुवा	श्री कृष्ण प्रसाद उपाध्याय	
१३०	पछुवा	श्री दिनेश चौधरी	
१३१	पछुवा	श्री नरेन्द्र कुमार चौधरी	
१३२	माहुत	श्री गोपालजंग चन्द	
१३३	माहुत	श्री हरि प्रसाद थारु	

(ग) पदपूर्ति र रिक्त कर्मचारी विवरण

क्र.सं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समूह	किताबखानामा पद दर्ता मिति	पदपूर्तिको अवस्था		जम्मा
						पूर्ति	रिक्त	
१	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	रा.प.द्धितिय	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२/०३/११	१	-	१
२	सहायक संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृतिय	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२/०३/११	३		३
३	रेञ्जर	रा.प.अनं.प्रथम	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२/०३/११	१०	१	११
४	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध	विविध	२०७२/०३/११		१	१
५	नायव सुब्बा (प्रशासन)	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	२०७२/०३/११	१		१
६	नायव सुब्बा (न्याय)	रा.प.अनं.प्रथम	न्याय	न्याय	२०७२/०३/११	१		१
७	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा	२०७२/०३/११	१		१
८	नायव सुब्बा (हात्तीसार)	रा.प.अनं.प्रथम	वन	हात्तीसार	२०७२/०३/११	१		१
९	सिनियर गेमस्काउट	रा.प.अनं.द्धितिय	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२/०३/११	१८	५	२३
१०	खरिदार	रा.प.अनं.द्धितिय	प्रशासन	सा.प्र.	२०७२/०३/११	३	२	५
११	दरोगा	रा.प.अनं.द्धितिय	वन	हात्तीसार	२०७२/०३/११	१		१
१२	फणित	श्रेणीबिहिन	वन	हात्तीसार	२०७२/०३/११		१०	१०
१३	पछुवा	श्रेणीबिहिन	वन	हात्तीसार	२०७२/०३/११		१०	१०
१४	माहुत	श्रेणीबिहिन	वन	हात्तीसार	२०७२/०३/११	१०		१०
१५	गेमस्काउट	श्रेणीबिहिन	वन	ने.पा.वा.ला.	२०७२/०३/११	६४	५	६९
१६	कार्यालय सहयोगी **	श्रेणीबिहिन	प्रशासन	सा.प्र	२०७२/०३/११	२		२
१७	हलुका सवारी चालक **	श्रेणीबिहिन	ईन्जी	मेकानिकल	२०७२/०३/११	३		३

** कार्यालय सहयोगी र हलुका सवारी चालकको हकमा सेवा करारबाट काम लिईएको ।

(घ) हाल सञ्चालनमा रहेका निकुञ्ज र नेपाली सेनाको पोष्टहरुको विवरण

क्र.सं.	मुख्य कार्यालय / सेक्टर / पोष्ट	स्थान	निकुञ्ज	सेना	हात्तीसार	संयुक्त	कैफियत
१.	मुख्य कार्यालय	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. ८, बाँके				✓	
२.	पश्चिम सेक्टर	कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. ११, बाँके				✓	
३	पूर्वी सेक्टर	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके				✓	
४	घुईयाबारी रेञ्जपोष्ट	कालिमाटी गाँउपालिका वडा नं. ७, सल्यान				✓	
५	चिसापानी रेञ्जपोष्ट	बैजनाथ गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके				✓	
६	खड्कबार रेञ्जपोष्ट	कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. १३, बाँके				✓	
७	ढकेरी रेञ्जपोष्ट	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. ९, बाँके	✓				
८	सिक्टा रेञ्जपोष्ट	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके				✓	
९	मलई रेञ्जपोष्ट	बबई गाँउपालिका वडा नं. ७ दाङ्ग				✓	
१०	क्यूरेनि पोष्ट	बबई गाँउपालिका वडा नं. १ दाङ्ग	✓				
११	ठाँटी पोष्ट	दंगिशरण गाँउपालिका वडा नं. १ दाङ्ग				✓	
१२	शिवखोला पोष्ट	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके				✓	
१३	खैरी पोष्ट	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके				✓	
१४	चंगाईनाला पोष्ट	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. ९, बाँके	✓				
१५	महादेवा पोष्ट	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. ८, बाँके				✓	
१६	प्रगतिनगर पोष्ट	कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. १२, बाँके				✓	

क्र.सं.	मुख्य कार्यालय / सेक्टर / पोष्ट	स्थान	निकुञ्ज	सेना	हात्तीसार	संयुक्त	कैफियत
१७	सुतैया पोष्ट	बैजनाथ गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके				✓	
१८	देउराली पोष्ट	बैजनाथ गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके				✓	
१९	आम्बासा पोष्ट	कालिमाटी गाँउपालिका वडा नं. ७, सल्यान		✓			
२०	हात्तीदमार पोष्ट	कालिमाटी गाँउपालिका वडा नं. ५, सल्यान				✓	
२१	बुच्चापुर हात्तीसार	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. ९, बाँके			✓		
२२	खडकबार हात्तीसार	कोहलपुर नगरपालिका वडा नं. १३, बाँके			✓		

अनुसूची–११

आ.व. २०७७।०७८ मा बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज भ्रमण गर्ने विशिष्ट लगायतका व्यक्तिहरुको विवरण

क्र.सं.	भ्रमण गर्ने व्यक्तिको नाम थर	पद, सम्बद्ध निकाय	मिति	स्थान	भ्रमणको उद्देश्य
१	डा. विश्वनाथ ओली	सचिव वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२०७७।११।२५	ओभरी, बाँके	निरीक्षण तथा भ्रमण
२.	डा. दीपक कुमार खराल	महानिर्देशक राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	२०७७।११।२५	ओभरी, बाँके	निरीक्षण तथा भ्रमण
३.	बेद कुमार ढकाल	योजना अधिकृत राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	२०७७।११।२५	ओभरी, बाँके	निरीक्षण तथा भ्रमण

अनुसूची–१२

स्वीकृत व्यवस्थापन योजना बमोजिम आ.व. २०७७।०७८ मा स्थानिय विकास निर्माणका काममा मध्यवर्ती क्षेत्रभित्र उपलब्ध गराईएको ढुंगा, गिट्टी, वालुवा तथा माटोको विवरण

सि.नं	उपभोक्ता समितिको नाम	खोलाको नाम	नदिजन्य वन पैदावार (घ.मि.)				कैफियत
			ढुंगा	वालुवा	माटो	ग्राभेल	
१	कोहलपुर म.क्षे. उ.स.	रानीघाट	५९०७	११२५		१६१७	
		थारुवास					
		बक्सुवा					
		डुडुवा		३५४८		२१२२	
		जोरहत्ते					
		मनकामना		२२६३		१२६७	
		निबुवा					
		स्यालमारे					
	जम्मा		५९०७	६९३६	०	५००६	
२	देउराली हरियाली	करौती र कठौती	३५१७	९७९		५४४	
		गौखोली		३१२		२१४	
		जेठीनाला	४७१५	१२५५		७०६	
	जम्मा		८२३२	२५४६	०	१४६४	
३	हात्तीदमार घुईयाबारी म.क्षे.उ.	बबई					

सि.नं	उपभोक्ता समितिको नाम	खोलाको नाम	नदिजन्य वन पैदावार (घ.मि.)				कैफियत
			ढुंगा	वालुवा	माटो	ग्राभेल	
४	ढकेरी	झिझरी	२५०३	३२१		१३२	
		बागेशाल	१६८३	६६		५१३	
	जम्मा		४१८६	३८७	०	६४५	
५	मध्यविन्दु म.क्षे. उ.स.	परुवा	१२८७			६७२	
		सुखार	५६	९		१३	
		गन्धेली	५६	९		१३	
		झुरी	५६	९		१३	
	जम्मा		१४५५	२७	०	७११	
६	राप्ती म.क्षे.उ.स	डोगीनाला					
		सौरी	५५२	३०		९०	
		गाबर	०				
		राप्ती	१६८	२७		३९	
		बैरिया	५५२	३०		९०	
	जम्मा		१२७२	८७	०	२१९	

सि.नं	उपभोक्ता समितिको नाम	खोलाको नाम	नदिजन्य वन पैदावार (घ.मि.)				कैफियत
			ढुंगा	वालुवा	माटो	ग्राभेल	
७	राजकोट म.क्षे.उ.स.	बसेरी, बाँसखोली					
		शिवखोला	६९	९		६	
		तिलकन्या	६९	९		६	
		गोथेलेवा					
		ओजखोला					
		भारले, झारले	८७				
	जम्मा		२२५	१८	०	१२	
८	फुर्केसल्ली मलई म.क्षे.उ.स.	मलई जलजला	४२०	२३४		१११	
	जम्मा		४२०	२३४	०	१११	
९	पुरन्धारा म.क्षे.उ.स.स	बबई	४२०	२३४		१११	
	कुल जम्मा		२२११७	१०४६९		८२७९	

अनुसूची–१३

यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेको राप्ती नदीमा इजाजत पत्र प्राप्त गरेर हालसम्म माछा मार्ने बादी र खुना जातिका स्थानीयहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	नागरिकता नं.	माछा मार्न पाउने खोला	दर्ता नं.	दर्ता मिति	नविकरण मिति	कैफियत
१.	बलीराम बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	५८/१६२७	राप्ती नदी	१	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
२.	दिल बहादुर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	२२४६	राप्ती नदी	२	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
३.	झक्कु बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६३०११	राप्ती नदी	३	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
४.	शंकर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	०३७/२५	राप्ती नदी	४	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
५.	रन बहादुर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	११४७५	राप्ती नदी	५	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
६.	जितेन्द्र कुमार बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	३१७१	राप्ती नदी	६	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
७	दिल बहादुर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	१९३८४	राप्ती नदी	७	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
८	मन बहादुर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	१/१७१०	राप्ती नदी	८	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
९	मिना बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६५१००३/१४०२	राप्ती नदी	९	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१०	विमली बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	२५४४५	राप्ती नदी	१०	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
११	बिकास बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।		राप्ती नदी	११	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१२	रत्न बहादुर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	१२४४/१०४	राप्ती नदी	१२	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१३	झक बहादुर बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	१३५५९/५५८	राप्ती नदी	१३	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१४	गोपाल बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६३०११/१९	राप्ती नदी	१४	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१५	सिताराम खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	२१२९३	राप्ती नदी	१५	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१६	क्षेत्र प्रसाद खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	१५१६	राप्ती नदी	१६	२०७५।५।१	२०७६।५।९	
१७	बिर बहादुर खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	६६३००९/२८२	राप्ती नदी	१७	२०७५।५।१	२०७६।५।३१	

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	नागरिकता नं.	माछा मार्न पाउने खोला	दर्ता नं.	दर्ता मिति	नविकरण मिति	कैफियत
१८	शसीराम खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	१०७५५	राप्ती नदी	१८	२०७५।५।१	२०७६।५।३१	
१९	कृष्ण बहादुर खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	१००९/३९१	राप्ती नदी	१९	२०७५।५।१	२०७६।५।३१	
२०	चन्द्र बहादुर खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	६६३००८/२५२	राप्ती नदी	२०	२०७५।५।१	२०७६।५।३१	
२१	मंगले बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	११६३/४६९४	राप्ती नदी	२१	२०७५।५।१	२०७६।६।६	
२२	दल बहादुर खुना	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. १, बाँके।	३०३	राप्ती नदी	२२	२०७५।५।१	२०७६।६।६	
२३	कृष्णी बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६४	राप्ती नदी	२३	२०७६।७।२४	-	
२४	सोनु बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६-०६७३-०२८९०	राप्ती नदी	२४	२०७६।७।२४	-	
२५	प्रकाश बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	१०३५	राप्ती नदी	२५	२०७६।७।२४	-	
२६	रेउती बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	-	राप्ती नदी	२६	२०७६।७।२४	-	
२७	पान कुमारी बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	१९४००	राप्ती नदी	२७	२०७६।७।२४	-	
२८	सुक्की बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६३००९/१८१	राप्ती नदी	२८	२०७६।७।२५	-	
२९	सुनिता बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६-०१-६९-०४८६५	राप्ती नदी	२९	२०७६।७।२५	-	
३०	प्रेम कुमारी बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६३०१०/१०८	राप्ती नदी	३०	२०७६।७।२५	-	
३१	गिता बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६३०१०/२४५	राप्ती नदी	३१	२०७६।७।२५		
३२	प्रेम शोभा बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	४३	राप्ती नदी	३२	२०७६।७।२५		
३३	सम्भु बादी	राप्ती सोनारी गाँउपालिका वडा नं. २, बाँके।	६६-०२-७३/८७२	राप्ती नदी	३३	२०७७।७।२		
३४	अमर नेपाली बादी	कोहलपुर न.पा. १३, बाँके	५५।०२९/१००५	राप्ती नदी	३४	२०७७।१२।२३		

अनुसूची–१४

घरपालुवा हात्तीहरुको नामावली

नाम : समिर गज
उमेर : १५ वर्ष

नाम : शान्तीकली
उमेर : ६६ वर्ष

नाम : रेञ्जर गज
उमेर : १४ वर्ष

नाम : चमचमकली
उमेर : ७ वर्ष

नाम : सौराहा गज
उमेर : ८ वर्ष

नाम : गणेश गज
उमेर : १४ वर्ष

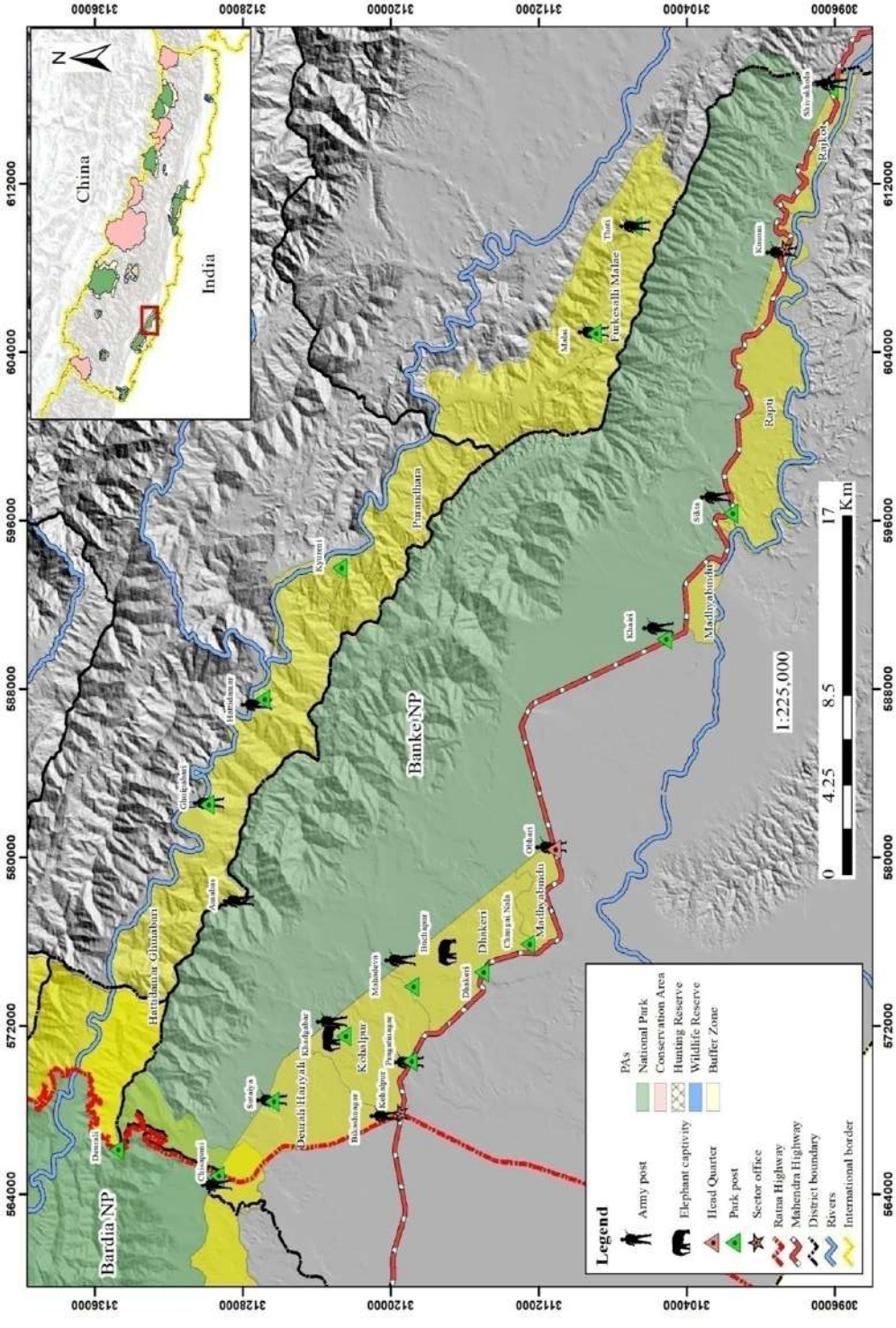
China
India
N
Bardia NP
Banke NP
Legend
Army post
Elephant captivity
Head Quarter
Park post
Sector office
Ratna Highway
Mahendra Highway
District boundary
Rivers
International border
PAs
National Park
Conservation Area
Hunting Reserve
Wildlife Reserve
Buffer Zone
1:225,000
0 4.25 8.5 17 Km
Khairi
Madhyabindu
Sikta
Rapti
Kusum
Rajkot
Shivabhada
Furkesalli Mahae
Thuli
Mahe
Phamdhara
Kyamri
Harudanda
Ghunabari
Hatiyaili
Deuraili Hatiyaili
Khadgahar
Kohalpur
Mathodevi
Bindapur
Dhakeri
Chaugan Nala
Madhyabindu
Gulariya
Bhadaurigaon
Kohalpur
Pragatinagar
Sunaiya
Chisapani
Damali

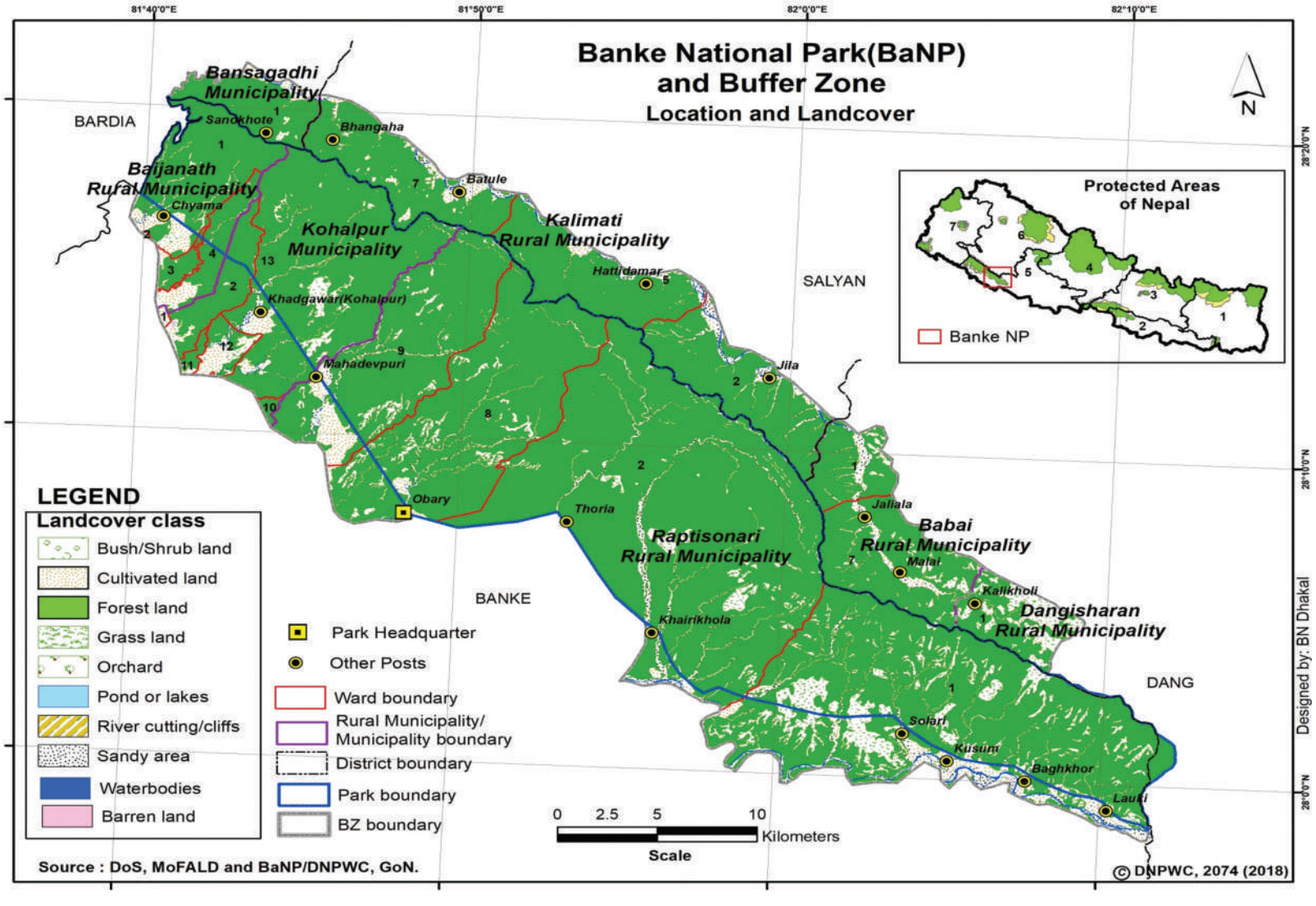
Banke National Park(BaNP)
and Buffer Zone
Location and Landcover
N
81°40'0"E
81°50'0"E
82°0'0"E
82°10'0"E
28°20'0"N
28°10'0"N
28°0'0"N
BARDIA
SALYAN
BANKE
DANG
Bansagadhi Municipality
Sanokhote
Bhangaha
Baijanath Rural Municipality
Chyama
Batule
Kohalpur Municipality
Kalimati Rural Municipality
Hattidamar
Khadgawar(Kohalpur)
Mahadevpuri
Jila
Obary
Thoria
Jaliala
Raptisonari Rural Municipality
Babai Rural Municipality
Malai
Kalikholi
Dangisharan Rural Municipality
Khairikhola
Solari
Kusum
Baghkhor
Lauti
Protected Areas of Nepal
Banke NP
LEGEND
Landcover class
Bush/Shrub land
Cultivated land
Forest land
Grass land
Orchard
Pond or lakes
River cutting/cliffs
Sandy area
Waterbodies
Barren land
Park Headquarter
Other Posts
Ward boundary
Rural Municipality/ Municipality boundary
District boundary
Park boundary
BZ boundary
0 2.5 5 10
Kilometers
Scale
Source : DoS, MoFALD and BaNP/DNPWC, GoN.
© DNPWC, 2074 (2018)
Designed by: BN Dhakal

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण बिभाग

बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

ओभरी, बाँके

फोन : ०८१-४००००५ । फ्याक्स :०८१-४०००५२ । टोल फ्रि नं.: १६६०८१५४४४४

web : www.bankenationalpark.gov.np . Email : banpbanke@gmail.com